

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár
1946 május 20

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Hétfő
III. évfolyam, III. szám

Legyen tanulság...

Írta: KACSÓ SÁNDOR

Sajtójelentéseink szerint a kormány kezdeményezésére felemelő hatású és valóban demokrátiás szellemiségű népgyűlés volt május 15-én Balázsfalván. Tíz ezres számban vonult fel a város és a környék lakossága arra a mezőre, amelyen 1848 május 15-én is tartották az azóta immár történelmi jelentőségűvé vált népgyűlést s amelyet ennek emlékére Szabadságmezőnek, Campul Libertății-nek neveztek el. Történelmivé váltak azok a nevek is, amelyeknek viselői akkor a szabadságot követelő erdélyi románság nevében beszéltek az egybegyűlt 40 ezer főnyi tömegnek. Most, az emléknapon, Románia demokratikus kormányának elnöke, Groza Péter és minisztertársai szólaltak fel ugyanott. S a szabadság harcos szellemisége szólott ez utódoak ajakáról is, mert a szabadságért azóta is s még most is küzdeni kell. A különbség azonban a két történelmi időpont között figyelemre méltóan szembeesik. Akkor, 1848-ban, olyan emberek beszéltek a román nép nevében, akiknek követeiknek kellett, most viszont olyanok, akik adhatják a szabadságjogokat.

Elismeréssel adózhatunk a kormánynak, hogy ő kezdeményezte és ünnepeztette meg a történelmi évfordulót a történelmi helyen. Szükség volt erre azért, hogy az emlékünnepeken valóban az igazi, hamisítatlan szabadság gondolatát szövelje meg s a mai idők mai nundánivalóit tárja az együttlakó népek elé, mint a múltból eredő és keményen figyelmeztető tanulságokat. Mert bár szembeszökő a különbségek a két történelmi dátum között, vannak ugyanolyan szembeszökő hasonlóságok is.

1848-ban a Dunavölgyében a magyar nemzet emelte magasra a szabadság zászlóit. Forradalmi megmozdulásából az összes környező népek fejlemelkedésének és egyenlőségének a távlati képek kibontakozni. Erdélyi románságának első felelete a magyar forradalomra mély politikai lélekzetvételet volt. Az első hírek hatása alatt Avram Iancu és marosvásárhelyi joghallgatósárai együttérző örömmel vettek részt a magyar ifjuság lelkes mozgalmában. — A frissen született szabadságot úgy tekintették, mint mindnyájuk drága tulajdonát — írja Janesó benedek. Március 25-én a magyar ifjakkal együtt foglalták állást az unió mellett, mert történelmi parancsnak érezték, hogy Erdély teljes erejével támogassa a szabadsághozzaját. A Bécshez intézett kérést a román ifjak is mind aláírták. Igaz, nem minden megjegyzés nélkül. Papiu Barlam ezeket a szavakat fűzte aláírásához: „Aláírom reményben, hogy a jobbágyság el fog öröklődni minden kárpótlás nélkül akár a parasztság, akár az állam részéről, hogy respektálni fog az Erdélyben és Magyarországon lakó nemzetiségek nyelvét és hogy teljes lesz a személyes, polgári és politikai egyenlőség”. Barilla pedig jegyzőkönyvre tette, hogy a román ifjak az uniót csak feltétel mellett akarják.

Ebből a magból terebélyesedett ki Barnutiu határozott fellépése a május 15-iki balázsfalvi gyűlés és határozata. A közbessé nap elegendő volt arra, hogy az erdélyi románság egységes állásfoglalása és nemzetartása kialakuljon. És ez az egységes fellépése, további fejleményekben, nem volt kedvező a magyar szabadságharcra. A Marosvásárhelyen már jelentkezett „fenntartás” Balázsfalván kemény állásfoglalás következett, amely már nem volt tekintet a frissen született akkori magyar demokrácia nehézségeire. Így történt, hogy bár a Balázsfalván egyhangú közszóval elfogadott 16 pont elvileg mindenben megfelel az akkori szabadság gondolatnak, gyakorlatilag kiinduló pontjává és alapjává vált annak a reakciónak, amely az alattomos hűtőfogadásra és álnok ígéretekre végül is hatalmába kerítette Avram Iancu és népét, szembefordítva a román nemzetnek Kossuth és Petőfi népének szabadságharcával.

As együttlakó és akkor is egymás támogatására szoruló népek demokratikus szabadság és tragikus kettőzettség, sőt szembefordulás, végzetes következményekkel jár. A kölcsönösen elkövetett hibákból

eredő kölcsönös bizalmatlanságot Bajcsescu erőfeszítései és Kossuth későbbi hajlékonyabb magatartása sem tudta már eloszlatni. A magyar szabadságharc elbukott, de vele együtt elvérzett az együttlakó népek szabadsága is, mert a győztes császári reakció — a reakció örök törvényei szerint — egyforma dühvel és álnoksággal fojtotta meg a magyar szabadsággal együtt a román népi feltörekvését vágyait is.

Elkészett szemrehányások egyik oldalról sem viszik előbbre a történelmi fejlődést. A tanulságok azonban igen. Ez a mostani május 15-iki évforduló tehát legyen tanulság mindkét népek Nekünk magyaroknak abban az értelemben, hogy ne engedjük megtevesztetni magunkat a kívülről sugár-

zóit, vagy belülről erező bizalmatlanság érzésétől s el ne tántorodjunk a szabadság gondolat mellől a reakció oldalára, mert a mi szabadságunk a román nép szabadságával együtt teljesedhet ki s csak annak a mai, korszerű demokráciának az erejével, amely a nemzeti szabadságot és a népek közötti egyenjogúságot a széles dolgozó néprétegek teljes fejszabáditásával oldja meg. Bizunk kell ebben, mert 1848 óta nagyot fejlődött a történelem. Az orosz cári és az osztrák császári reakció akkor egybefonódó hatalmát most a demokratikus fejlődést támogató s biztosító Szovjetunió ereje váltotta fel s nem is csak a maga súlyával, hanem a világtörténelmi fejlődés parancsaival érvényesíti azt a szabadság gondolatot, amely 1848-ban — részben a magunk hibái miatt is — egy időre, de nem véglegesen, lehangyolott.

Es legyen tanulság a román nép számára is. A szabadság oszthatatlanul egységes

tulajdona a népeknek s az együttlakó népeknek különösen. S ha nem tud ilyenén lenni, akkor el is veszíti a csatát s már csak az elnyomás keserűségében osztozkodhatunk, mint az 1848-as szabadságharc leverése után. A teljes népi és nemzeti jogegyenlőség most a magyarság jogos követelése Erdélyben s ha ebből elajkudna, éppen olyan árulást követne el a demokráciával szemben és a mindkét népet egyaránt fenyegető reakció javára, mintha a bizalmatlanság vagy ámtítás folytán most ő tévedne le a helyes történelmi felismerés utjáról.

Barnutiu és a balázsfalvi gyűlés 16 pontja 1848-ban az erdélyi románság nevében követelt jogosan. Most ugyanez a 16 pont helyettünk és a mi nevéünkben beszél és követel... De mai egyenjogú küzdelmünk nem fujaadhat testvérharcba, mert tudatára ébredtünk, hogy csak közösen és a demokrácia síkján vívhatjuk meg.

A Biztonsági Tanács megállgatta az emigráns spanyol kormányfő jelentését

NEWYORK. — Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa pénteki ülésén kimondták, hogy az új tagfelvételek ajánlása a Biztonsági Tanács hatáskörébe tartozik és az ilyen kérelmek fölött a Tanács ajánlása alapján a közgyűlés dönt.

A Tanácsnak a Franco-kérdéssel foglalkozó albizottsága meghívta ülésére Giral, az emigráns-spanyol kormány fejét, aki néhány nap óta Newyorkban tartózkodik és jegyzékben ismertette a Tanácssal Franco háborus részvételét. Giral jegyzékét egyidejűleg nyilvánosságra hozták. A jegyzék adatokat közöl a hirhede „Kék

Hadosztály” összetételéről és megállapítja, hogy a jelenlegi spanyol hadsereg 860 ezer főt számlál és Franco az állami költséget 60 százalékát fordítja hadfelszerelésre.

Nemzetközi nyomásra Franco újrafelvételt rendelt el a két korábban halálra ítélt demokrata vezető: Santiago Alvarez és Zapirani ügyében.

A hollandiai választások eredménye

HAGA. — Hollandiában lezajlottak az általános választások. Kilenc esztendő után

ismét szabadon járulhatott a holland nép az urnák elé. A választások végeredménye a következő: a katolikus néppárt 1.460.000 szavazatot kapott, tehát ezzel 32 mandátumot szerzett a parlamentben, a Szociáldemokrata Munkáspárt 1.340.000 szavazattal 29 mandátumot, a kommunisták pedig a reakció első 500.000 szavazattal tíz mandátumot szereztek. A reakció ellenforradalmi párt 614.000 szavazatot kapott és így 13 képviselőt küldhet be a holland nemzetgyűlésbe.

A választások kismértékű baloldali előrelépést hoztak.

Egyenlősítették a magyar és román tanári képesítési vizsgát

A felekezeti tanárok mentesülnek az utólagos vizsga alól

BUKAREST. — A Magyar Népi Szövetség bukaresti központi jogügyi irodája jelenti telefonon: Felszeghy Ödön dr. egyetemi előadó, a Magyar Népi Szövetség megbízásából tárgyalásokat folytatott a közoktatásügyi minisztérium illetékes ténylezőivel a tanári képesítésvizsgák ügyében. A tárgyaláson résztvettek a magyar tanügyi hatóságok Bukarestben tartózkodó képviselői is.

A tárgyalás folyamán megegyezés történt a magyar és román képesítési vizsga teljes egyenlősítése tekintetében. Tisztaodott az iskolafenntartó egyházak által eddig véglegesített tanároknak a képesítési vizsga utólagos letétele alól való mentesítése is. Az erre vonatkozó törvény megjelenése folyamatban van. E törvény szerint elismerik a felekezeti iskolák tanárainak szerzett jogait a felekezeti iskolákra vonatkozóan, úgy hogy a felekezeti tanároknak csak akkor kell az utólagos képesítési vizsgát letenniük, ha az állami iskolákban is tanítani akarnak.

A többi tandroknak hétfőtől kezdve jelentkezniük kell a Kolozsváron magyar nyelven folyó képesítési vizsgákra. Tekintve, hogy a vizsgák mikéntje tekintetében számos könnyítés történt és a magyar tanügyi hatóságok által javasolt, legnagyobb részben magyar tagokból álló bizottságok előtt folyik a vizsgáztatás, a MNSz ezton hívja fel a nem mentesített tanárokat, hogy a képesítési vizsgát mind a maguk, mindpedig magyar iskoláink jól felfogott érdekében kaladéktalanul tegyék le.

Ujabb fasiszta provokáció Kolozsváron

KOLOZSVAR. — A kolozsvári fasiszta egyetemi hallgatók naponként újabb és újabb demokráciaellenes kihívásra ragadtatták magukat.

Alig múlt 24 órája annak a hitleri hűtőfogadásra végrehajtott támadásnak, melyet a Román Kommunista Párt kolozsvári magyar nyelvű napilapja, az „Igazság” c. elen intéztek, amikor a lapot az árus kezéből kitépve, az utcán nyilvánosan összetépték és taposták, máris újabb támadásra ragadtat-

ták magukat.

Az Avram Iancu-utcai járőregek régóta megfigyelték, hogy éjféltáj a diákokthon ablakából revolverrel jövöldöznek, manista reakciós felszavakat kiabálva. A minap meg a kolozsvári Néptörvényszék arra járó egyes közbábeli és bíralt illeték fenyegető szavakkal. Szombaton déli egy óraker legiabbi harmincfőnyi diák áldogát a kapuban, miközben arra haladt el Lapadatescu közbábeli felesége lakása felé. A diáksoport „Köz-

vádóné nagyságos asszony!” felkiáltásokkal fogadta, majd tetélegesen bánjaalmazta. Gu-nyos megjegyzések között a ruháját tépdették s a védetlen asszony alig tudott a fasiszta diákok karmából megmenekülni.

Az „Igazság” három fasiszta támadóját a rendőrség leartóztatta. De ezekkel a gaztettekkel szemben nem elégséges a hatóságok utólagos intézkedése, a fasiszta provokációkat megelőző erőyes tetekre van szükség.

Vitcu ezredes háborus bünös kegyetlenségeiről vallottak a tanuk a kolozsvári Népbiróságon

KOLOZSVAR. — A kolozsvári Népbiróság szombaton a háborus bünösök hetedik csoportjának ügyében megkezdte a tanuk kihallgatását.

Vitcu Nicolae 55 éves lugosi ezredes, a hunyadi területi parancsnokságnak vezetője, később a 102-ös zsidó munkatábor parancsnoka ellen a vád első tanuja dr. Lőrincz Jenő ügyvéd, a hunyadmegyei zsidóság vezetője volt. Mint a zsidóságot gyűlölő és terrorizáló embertelen egyént mutatja be vallomásában. Vitcu nála lakott és Ernő nevű fiát jól ismerte. Tudta, hogy beteg, beszámíthatatlan és felmentése ellenére mégis behívta munka-

szolgálatra. Lőrincz Ernő megszökött a századtól és Vitcu ezért az egész családot deportáltatni akarta Transznisziába.

Végh Hermann vallomása szerint, mert egyszer elment a bakanesjavításához szükségessé bór után, Vitcu szintén internáltatni akarta, annak ellenére, hogy felmutatta a szolgálati parancsot.

— Tizenegy héti tartott bezárva egy helyiségben, ahol még priecs sem volt, csak a cement padló. Még ma is beteg vagyok a hideg cementtől — vallotta.

Végh felesége, akit szintén deportáltatni akart Vitcu, elment hozzá, hogy vonja vissza intézkedését. Vitcu viselkedését

Végh feleségével szemben, zárt tárgyaláson mondta el a tanu.

Robicsék Imre munkaszolgálatos, mint embertelen, szadista kintöz ismerteti Vitcut. A vádlott egy alkalommal 75 ütést vezetett Robicsék vezéjére. Míg a katonára egy szíjjal ütögette, Vitcu zsebre dugott kezével biztatta:

— Addig üsd, amíg meghal — mondta a katonának.

Vitcu minden alkalmat megragadott, hogy kintözhassa a századához tartozókat — ha volt rá ok, ha nem.

A tanuvallomások lapzártakor megartanak.

HIREK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Tübbeszélő 258.

A „Falvak Népe”

A földműves nép lapjának legújabb száma újabb rovatokkal, még az eddigienél is gazdagabb tartalommal tájékoztatja a falvak olvasóit, kulturális életük fejlesztését és gazdasági felemelkedésüket egyaránt szolgálja. Kacsó Sándor vezércikkben mutatja meg azt az utat, amely a demokrácia, a nemzeti egyenjogúság és a tartós béke felé vezet.

„Mi történik a nagyvilágban és az országban?” rovatokból világosan tájékozódhatunk minden olyan bel- és külpolitikai eseményről, amelyhez a mi sorsunk is szorosan hozzáfűződik. A „Gazdálkodás” című rovat a tavaszi mezőgazdasági munkájakhoz legszükségesebb utasításokat adja a méhészet tudnivalóival együtt.

A szövetségetek és a gazdakörök munkájáról is beszámol a lap. A „Törvények és rendeletek” című rovat ismerete nélkül már el sem képzelhető a falu egészséges bejso élete.

Az irodalmi részt elsősorban földműves- és munkáslevelek, továbbá a nép sorából származó írók munkái teszik érdekessé. A nagy magyar költők: Ady Endre és József Attila versei mellett Páffy Miklós írása és Szabó Pálnak a választásokról színes novellája, László Gyulának a Krisztus előtt évezredek bronzöntvényeiről írt levele gazdagítják a „Falvak Népe” tartalmát. Egyetlen földműves házában sem hiányozhatik a magyar falu színvonalas lapja.

A MNSZ NOBIZOTTSÁGA ma délután negyed 12 órakor a Farkas-utca 7. a'atti székházban a tanítószakszervezet bábjáték-csoportjának közreműködésével bábjáték-előadást tart. Minden gyermek ott legyen!

MEGERKEZTET A SZOVJETUNÓBÓLA CUKORRÉPAVETŐMÁG. A napokban a Szovjetunióból 25 vasúti kocsi cukorrépa-vetőmag érkezett az országba, amely mennyiség 12.000 hektár területen teszi lehetővé a cukorrépa termelését. A nagy mennyiségű vetőmagot a romániai cukorgyárak között arányosan osztják szét. A cukorrépa-termelés fokozásával kapcsolatosan emelkedni fog a romániai cukorgyártás is, ami viszont a cukorfejlesztés felállítását teszi lehetővé.

MÁSODFOKON IS HALÁLRA ÍTÉLTÉK RUSZKAY JENŐT VOLT ALTABORNAGYOT. A budapesti Népbírószék Országos Tanácsa ítéletet mondott Ruszkay-Ranzenberger Jenő volt altábornagy felett, akit elsőfokon háborús bűntettekért goyóáértali halálra ítélték. A NOT az ítéletet jóváhagyja. Mint ismeretes, Ruszkay-Ranzenberger Horthy parancsoltisztjeként kezdte pályafutását, majd a nyilaspárt elnöke lett. A háború utolsó évében belépett a német hadseregbe és SS-tábornoki rangot kapott. Az ítélet kegyelemért folyamodott.

VÁMMENTESEN HOZHATÓK BE KÜLFÖLDRŐL GÉPKOCSIK ROMANIÁBA. A pénzügyminisztérium rendeletétörvényt adott ki, amelynek értelmében a gépkocsik vámmentesen hozhatók be Romániába. A külföldi gépkocsik behozatali vámjának eltörlesztésével a kormány a romániai szállítóeszközök számát kívánja fokozni.

(*) A CSIZMADIA SZAKSZERVEZET május 20-án, hétfőn délután 4 órakor a Karolina-tér 9. alatt taggyűlést tart az adóügyek és anyagigénylés megtárgyalására. A tagok megjelenését kéri a vezetőség.

NYUGTÁZÁS. A munkaképtelen aggasztán, Sarkadi Szilágyi Lajos részére a kövekező adományok érkeztek szerkesztőségünkbe: özvegy dr. Jancsóné 10.000 lej, Minerva könyvtelési osztályától 5500 és A. E.-től 5000 lej. — Nyugtázzuk a nyomorgó özvegy Osváth Lajosné részére beérkezett kövekező adományokat is: Walter Lászlóné 10.000, A. E.-től 5000, N. N.-től 5000 és Nyugdíjtan asszonytól 1000 lej. Az összegeket rendelkezési helyükre juttatjuk és további adományokat kérünk.

AZ ERDELYI NÉPI KARPÁT EGYESÜLET ma, vasárnap összevett kirándulást rendez a méral Ördögtró-fókhoz. Az első csoport vonaton megy Magyaránás községig, innen tovább gyalogszerrel az Ördögtróhoz s ugyancsak gyalog a Szentiványi-kút érintésével és gerlicvándorlással tart hazafelé. Ez a csoport reggel negyed 8 órakor gyűlik össze a pályaudvaron s indul a 8 óráig személyvonattal. Utközépség körülbepül 1500 lej. Utközépség körülbepül 1500 lej. Utközépség körülbepül 1500 lej. A második csoport fél 7 órakor indul az egyesület Jókai-utca 2. alatti helyiségéből gyalogszerrel a Szentiványi-kúthoz, ahol találkozik a hazafelé tartó első csoporttal. Vezető Balázs Gyula. A kirándulás visszavergő vidéken át vezet és ezért a résztvevők hozzanak kaja-csot magukkal. Vemlékeket szívesen lát az egyesület.

Megerősödött a Magyar Népi Szövetség marostordai tagozata

MAROSVÁSARHELY. — A Magyar Népi Szövetség marostordamegyei intézőbizottsága a napokban tartotta meg szokásos havi ülését.

Szathmáry Raymund alelnök nyitotta meg az ülést és ismertette a jelenlegi politikai helyzetet. Rámutatott arra, hogy a magyarságnak egy tömbe tömörülve kell kiharcolnia jogait. Különösen a választások előtt veszélyes a szétforgácsolódás.

Az ünlök megnyitó után több értékes hozzászólás hangzott el. A felszólalók sürgették az erdélyi magyarságnak egységes csapatba való állását élethelethegelek ki.

vívásért és különböző nemzetiségi érdekeket ismertettek.

Szabó Domokos titkári jelentésében utalt arra, hogy az utóbbi hónapokban örvendően javult Marostorda megyében a szervezeti élet. Májóbb megajukítják a MNSZ női bizottságát is, az ifjak be szervezése pedig már meg is kezdődött.

A titkári jelentéshez többen szóltak hozzá, szervezeti kérdéseket vitatva meg. A megyei titkár válaszolt a felvetésekre. Kijelentette, hogy a MNSZ-nek nincs a választási hádjáratra elegendő tőkéje, ezért minden magyarnak tehetségéhez mérten hozzá kell járulnia a választási alaphoz.

Szolnok-Doboka és Aranyos-Torda megyében is uszitanak Maniu vézmadarai

KOLOZSVAR. — Ma, amikor Románia dolgozó halálát követelték a legfőbb háborús bűnöstkre, nem véletlen, hogy az a fasizmust támogató manista reakció, amely az Antonescu-rendszerrel egyetért, az együttélő nemzetiségek egymásrausztásával igyekszik megakadályozni a demokrácia fejlődését. A „történelmi” pártokban meghuzódó fasizma maradványok, míg tisztja románlaktá területéken román demokraták ellen intéznek támadást, vegyeslakosságú vidékeken a magyarság ellen usztítják a békés román lakosságot a demokrácia telkinjényének aláásására.

A Magyar Népi Szövetség tordaa aranyos-megyeyt szervezetének jelentése szerint a manista reakció itt is, mint az ország más vidékein, a román függetlenségét ünneppel egybeeső békeünneppel használta ki zavarteltetésre.

A jelentés több aranyostordamegyei községben megismétlődött magyarüldözésekről számol be. Polyán községben május 19-én este a bíró vezetésével egy felbuztatott manista-csoport járta végig a faju utcát, majd Maniut éltetve s a magyarok pusztítását követelve, kövekkal és tégladarabokkal több mint 60 magyar ház összes ablakait zuzták be, sok házon a cserepeket, a falakat és az ablakrámkákat is összetörve. Azután kézigranátókkal és puska lövedékekkel lár-mázta fel a faju éjszakai nyugalmát.

Az adatok hírközlésében május 11-én a csendőrség közreműködésével vizsgálatot indítottak a tettesek kézrekerítésére, melynek során a bíró néhány főkolompus társával együtt bekísérték a gyéresi csendőrtársa. A tettesek azonban másnap már szabadon jártak a faluban és még vadabbul hirdették, hogy most meg a megmaradt magyar ablakok is sorra kerülnek.

A május 10-iki ünnepekéig igazi jelentést megcsufoltja, Szolnok-Doboka vármegyében is terrortámadásokat kezdtek Maniu hívei. Szentmargita községben Termecan Andrei iskolaigazgató a magyarság ellen usztította a békés román lakosságot. Egy csoport demokrácia- és magyarellenes jelszavalkai végigvonult a faju utcán, miközben valóságos közepert zudítottak a kiszemelt magyar lakosok házára. Összesen 21 magyar lakóház ablakát és tetőzetét rongálták meg. A csendőrség megállapítása szerint több mint 6 millió lej károsodás érte a magyar lakosságot. A támadásban Termecan igazgatón kívül Suciu községi bíró és a kántor jártak elől.

A dési szervezet arról ad jelentést, hogy a legfőbb vegyeslakosságú faluban mindenhol a falu reakciós román értelmisége volt a támadások értelmi szerzője és irányítója. Baca községben Mecan Gavril tanító az iskolás gyerekektől rendszeresen megkövetelt, hogy a különböző ünnepeken az iskola tanulóit felállva éltsék nagy vezérét, Maniut. Este fejé Muresan Liviu román pap vezetésével Csicsomihályfajváról egy felbuzított csoport érkezett a faluba, ahol a faju közepén megtartott gyűlésen a pap „Le Grozáváj és Sztáinnal!” „Hajál a magyarokra” jelszavalkal magyarverésre biztatja a román lakosságot. A gyűlés után Retleg községbe mentek át, ahol a pap usztó beszéde után május 11-re virradó éjszaka több ablakot törtek be.

Az illetékes központosági hatóságoknak oda kell hatniok: a manista ügynököknek egyszer már emjenjen a kedvük attól, hogy a békés fajusi lakosság között gyűlöletet hirdetve, az ország s népei érdekel ellen tovább folytathassák demokrácia-ellenes sovíniszta aknamunkájukat.

(*) AZ EVANGÉLIKUS NŐSZÖVETSÉG május 26-án, vasárnap 12 órakor tartja közgyűlést az evangélikus templomban.

A KOLOZSVÁRI KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK ÉRTEKEZÉLYE A NYÁRI ZÁRÓRA ÜGYESEN. A Magánisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete lapunk útján felhívja az összes kereskedelmi alkalmazottakat, hogy a nyári záróra ügyében tartandó gyűlésen május 20-án, hétfőn délután 6 órakor a szakszervezet helyiségében jelenjenek meg.

MÉHÉSZETI VÁNDORGYŰLES. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület Kolozsvárt minden második szerdán méhészeti vándorgyűlést rendez, amelyen az közszert méhészeti teendőket beszélnek meg a méhészek. A legközelebbi ülést Bruck Ottó dr. méhészetében tartják meg a Rákóczi-ut 26. alatt május 22-én, szerdán délután 6 órakor. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

(*) ORVOSI HIR. Dr. Weinberger ortopéd szakorvos, kórházi főorvos elköltözött Dózsa György-utca 24-26 alá.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A román—magyar művészcseré keretében

Lakatos Imre István, Lazár Eugen és Fejér Sándor szerepelnek román és magyar zene-számokkal a budapesti rádióban

KOLOZSVAR. — A budapesti rádió zeneigazgatósága — mint megirtuk — felkérte Lakatos Imre István dr. kolozsvári zenetörténészt annak megszervezésére, hogy a magyar—román művészcserébe — Budapesten megtartandó rádióelőadással — kapcsolódjanak be az erdélyi zeneélet hívatott képviselői is.

A megszervezés eredményeként a budapesti rádió közlekedt arról az erdélyi zeneművészek közül Lakatos Imre István zenetörténész és Lazár Eugen karmester, va-

lamint Fejér Sándor hegedűművész, a kolozsvári Román Operaház tagjainak előadásait fogja szívsugározni.

A budapesti rádió zeneigazgatójának kívánására az előadásokon szerepelni fognak a román zeneszerzők művei is. Lakatos dr. két előadást fog tartani. Egyiket az erdélyi magyar zene múltjáról, melynek keretében a „Tinódi krónikát” ismerteti. A „Tinódi krónikát” 1554-ben a kolozsvári Hoffgráff-nyomda ulla ki és ez az első magyar hangjegyeket tartalmazó ja-

metset. Az előadás keretében Lakatos István két-három Tinódi-dalt is bemutat. A második előadást a román zene múltjáról tartja és főleg azokról a román művészekről emlékeztik meg, akiknek művét Lazár Eugen és Fejér Sándor a magyar rádióban előadják.

Lazár Eugen, Dragoi, Negrea és Muresan zenekari műveit, míg Fejes Sándor Enescu és Constantinescu szonátáit mutatja be.

A magyar—román művészcseré újabb állomása lesz a magyar és román nép barátsága megerősítésének. A fellükből született zene hangjai mindkét nép történelmi harcát tükrözik vissza és alkalmasak a kulturkapcsolatok kimélyítésére.

B. A.

Háy Gyula Kolozsvárra látogat

KOLOZSVAR. — Még a bukaresti magyar—román filmnapokon történt megállapodás Szentimrei Jenő és néhány reprezentáns magyar író között egy kolozsvári irodalmi tünne megrendezésére. A viszonyok ugyan nem engedték meg a terv eredeti elképzelésben vajó kibontakozását, Háy Gyula azonban beváltotta ígérétét: a napokban Kolozsvárra érkezék.

Háy Gyula, a demokráta Magyarország egyik jelegzetes íróegyénisége, már nem is meretlen városunkban. „Tiszazug” című parasztdramáját nemrég adja elő a Szentgyörgyi Színház s e mű megrázó témája, valamint az értékelésével kapcsolatos sajtóvita sokáig emlékezetes marad. Azt is tudjuk róla, hogy Magyarországból való emigrációja alatt sokáig a weimari Németországban tartózkodott, itt írta az „Isten Császár, Paraszi” című történelmi drámáját, melyben átértékelve jelenik meg Zsigmond kora és amelyet éppen a közelmúltban mutattak be a budapesti Nemzeti Színházban, körülbepül a „Tiszazug” berjini bemutatójával egyidőben.

Háy Gyula Magyarországra a Szovjetunióból tért vissza. Tapasztalatait a Magyar Írószövetség szervezésében, előadásokon és színbírálatokban használja.

Kolozsvári tartózkodása alatt egy vagy két előadást fog tartani s megjelenik darabja, a „Tiszazug” felújított előadásán is.

A felújított Éva nagy sikere

Lehár Ferenc egyik legszebb zenéjü és legjobb szövegü operettjét, az „Évát” a színház szombaton este újította fel Deszy Jenő átdolgozásában, teljesen új, remek szereposztásban. A felújítás nagy sikert hozott színházunk rendezőnek, szereplőknek egyaránt. Az „Éva” egyelőre ma, vasárnap délután és este, kedden, szerdán és csütörtökön este szerepel a színház műsorán. Jogyek az összes előadásokra válthatók elővetelben a színház pénztáránál.

Hétfőn este a Magyar Népi Szövetség tagjai és a szervezet munkásság részére „A fehér ember” és a „Büvös festék” kerül színpadra.

TEPLOMI HANGVERSENY. Rezik Rárolj, M. Lévyá Ikonka, L. Kouba Panna, Útó Mária, D. Károna Erzsébet, C. Kós Zsófia, S. Sinkovits Anna, V. dr. Mátyás Ikonka és Zsurka Péter, Kolozsvár kiváló művészel szerepelnek a ma, vasárnap délutáni templomi hangversenyen, melyet délután 6 óráig kezdettel a monostori református templomban rendeznek jótékony célra.

A színház és mozis műsora:

KOLOZSVÁRI „SZENTGYÖRGYI ISTIVAN” ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ: Vasárnap délután 4 órakor: Éva. Másodszer. Jogyek sorszáma 33. Este 7 órakor: Éva. Harmadszer. Jogyek sorszáma 34. Hétfőn este 7 órakor: I. A fehér ember. II. Büvös festék. Előadás a szervezet munkásság és a MNSZ tagjai részére. Jogyek sorszáma 36. Kedden este 7 órakor: Éva. Negyedszer. Napibéret 15. Jogyek sorszáma 37.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA: Capito: Kisértés. Corso: Rajongott igazság. Munkás: A csafédunk szögyene. Sebec: Fekete hajnal. Royal: A hajhataatlan vajcer. Uránia: Diák-szeretem.

UJ BÉLYEGÜZLET!

„TRANSYLVANIA” EROS LÁSZLÓ Dávid Ferenc-utca 12 szám.

Eladás, vétel, csere. Turul-, Gobát-albumok és kellekek.

Autóok figyelmebe!

Veszek és eladok mindentéle autókat és autókalktrészeket.

Z. BOROS Budai Nagy Antal-utca 73.

A belváros legkellemesebb falatozó helye a

SELECT BÜFFÉ

Egyetem-u. 3. (Select-mozgó mellett.)

Hideg és meleg étel. Fix menü, flokken, tisztán kezelt italok, figyelmes kiszolgálás.

Amikor az utak ketté váltak...

Irtá; BANYAI LÁSZLÓ

Részlet Erdélyi Viktornak Varga Kata-
törő szövege és a Józsa Béla-Athenaeum
kiadásában újra megjelenő könyvéhez írt
előszóla.

Caraffa, az cserjesi hóhér, már a XVII.
század végén azt tanácsolja Lipót csá-
zárnak, hogy ha Erdélyben meg akarja
szilárdítani hatalmát, igyekezzen a szászok
és magyarok között — az előbbieknél
ajánlott kedvezményekkel — az ellentéte-
ket szítani.

Az osztrák császárok csakhamar rájön-
tek az uralkodóház „Oszd meg és ural-
doldj” elvének ennél is hathatóbb alkal-
mazására Erdélyben. Amikor már nem az
egyik kiváltságos réteget helyezik a má-
sik elébe, hanem az alkotmány sáncain ki-
állított román népet használják ki a
magyar rendek ellen. A románság mozgo-
dását a bécsi udvar a rendi kiváltságait
adó magyar nemességgel állítja szembe,
s sajátos nemzeti követeléseit elől mere-
ven elzárkózik. Ugyanakkor pedig a ma-
gyar rendeket önmagukban is igyekeznek
megszilárdítani, magafelé édesgetve közülük
szolgáiból szelleműeket.

A Rákóczi-féle szabadságharc után az
osztrák uralkodók egyre-másra osztrák
uralkodók a hozzájuk tartó románság
XVIII. század második felében már 28
bírói és 34 bárói családja van Erdélynek
s hogy aránylag nem nagy földjeiken
angjukhoz illő fényűzést tartásnak, hihe-
dett módon növelik jobbágyaik robotter-
sét.

Ugyanígy cselekszik a császári udvar a
szilárdított románokkal szemben is. A megosztató politikát szolgálta a
szilárdított román jellegű határvérezdek fel-
állítását, valamint a katolikus egyházzal
összeeső és ajándék révén kebelükben lét-
hezozott unió, a román görögkatolikus
egyház megteremtése.

A kiváltságos rétegeket azonban —
egymásközti viszáljuk ellenére —
szoros érdekhálózattal fűzi az udvarhoz,
amely hathatós támogatásban részesíti
őket az elégedetlen paraszttömegekkel
szemben.

Az erdélyi lakosság XXVIII. századi
egészségtelen társadalmi megosztására jel-
lemző, hogy a föld jövedelméhez kötött,
ahát a legszegényebb rétegekben 262 mag-
nás és 4324 tehetősebb birtokos család mel-
lett az egytelkes nemesi, kiváltságos szé-
kely és szász, vagy a hozzájuk hasonlóan
valahogy megélt paraszt családok száma
csupán 18.367. A lakosságnak tehát
egyharmada sem mondható anyagilag
megéltnek. Majdnem egymillió jobb-
bágyorban élő ember a legteljesebb
nyomorban tart el egy vékony uralkodó
réteget.

Erdélynek az osztrák birodalomba való
bekapcsolódása után a köznépi szolgál-
tatja az állandó hadsereget és az állami
módot is. Már pedig, hogy a földesuri
szolgáltatásokon kívül az állam is le-
nyuzhassa róla a bőrt, ahhoz szükséges
volt, hogy jobban is belényulhasson a
orszába.

Az ugynevezett „urbéri rendezés” (a
bágyoszállások szabályozása) első-
sorban állami pénzügyi érdek volt. Mária
Terézia ezt egyszerűen így fejezte ki:
„Itt kell a juhot, ha nyírni akarjuk.”
Jellemző, hogy Bruckenthal királyi
bíró és főkormánybiztos elnök, akít az
udvar hivatalosan megbízott az urbéri
szabályozási terv kidolgozásával, a szász
és magyar földesurakkal karöltve halo-
ratja az ügyet. Nem csoda, ha az urbéri
törvény Erdélyben majdnem egy század
múltán, 1846-ban került csak megzava-
lásra, jóval Magyarországon után kullogva.

Hetényi János Erdély gazdasági viszo-
sairól szóló munkájában 1844-ben ke-
szel el írja: „A királyi rendeletek kedve-
ségei csak írott malasztok és Erdélyben,
ahát a XIX. századnak, 1.200.000 job-
bágy mind személyét, mind birtokát ille-
gő sanyarúság között teng és jogsze-
rű állást nélkülöz.”

A császári reform-törekvések legfőbb
képviselője, II. József, tulajdon-
képpen ezen átmeneti korszak közgazdái-
ának, Ouesnay-nek, tanítását követi:
„Szegény paraszt, szegény ország — sze-
gény ország, szegény király!” Már pedig
az uralkodóknak, mint azt az egyszeri

mondás hangzott: „Egyszerre kellett
elirtani az álló fegyverest, az álló hiva-
talmatokat, a téréplő papot és a csuszó-
mászó besugót!”

Erdély elmaradt gazdasági és mosto-
háb természetű viszonyainál fogva igen
kis mértékben járult hozzá a birodalmi
terhek viseléséhez. Pedig az adóterhek
kívül az osztrák ipar és nagybirtok ter-
mekeit könyörtelen vámpolitika védte vele
szemben. S akárcsak a magyarországi, az
erdélyi fogyasztás is az osztrák ipar és
kereskedelem egyeduralmi piaca volt.

Erdély osztrák gyarmati voltát mi sem
bizonyítja jobban, mint az a gazdasági
tény, hogy például az 1773 és 1783 köz-
ti években ötmillió forint ment ki Ausz-
triába az ott vásárolt árukért és onnan
150 ezer forint jött be az Ausztriába való
kivitelért. A császári háznak, amely csáp-
jaival oly behatóan fogta át Erdélyt, sem-

mibe sem került, meg meghallgassa a gaz-
daságilag és nemzetiségileg is kisemmiz-
zett román jobbágyok panaszát, de
ugyanakkor semmiféle gyökeres intézke-
dést nem tett, ha a sérelmek orvoslására
kiadott rendeleteit az alsóbb hatóságok
mellőzték.

Az udvar játéka kiszámított volt és kö-
vetkezetes: a nemességet maga mellé csal-
ni, ugyanakkor pedig a román jobbágyok
gyűlöletét a magyar nemesség ellen s ezen
keresztül általában a magyarság ellen for-
ditani.

A Habsburg-uralom nyilvánvalóan elő-
segítette a Horea-féle felkelés kitérését,
de csak azért, hogy azt leverve, a nemessé-
get még jobban lekötölezzék magának.
A nemesi szemlélet magyar nemzet
alatt mindig csak a rendi kiváltsá-
gok birtokosait értette. A felálló román
vezető rétegek viszont amellett, hogy

„Esküszöm az Atyának, Fiunak és Szentlélek Istennek nevében, hogy mint ro-
mán, nemzetünket mindig az igazság és törvényesség útján fogom támogatni és
minden erőmmel megvédem bármilyen támadás és elnyomással szemben, megvédem
román hitünket és nyelvünket, valamint a szabadságot, egyenlőséget és testvérisé-
get és ezen elvek alapján tiszteletben tartom az összes erdélyi nemzeteket.
Soha senki elnyomását megkísérelni nem fogom. Dolgozni fogok a lehetőség
szerint a jobbágyok megszűntetéséért, az emberiség, a román nemzet és hazánk
javának előhaladásáért.
Isten engem úgy segítjen és úgy adjon üdvösséget lelkemnek!”
(Az 1848. évi május 15-én Balázsfalván megtartott négyülésen elhangzott eskü
szövege).

Groza miniszterelnök:

1848 óta gyakran hibáztunk azok ellen a parancsok ellen, amelyek a román népet a balázsfalvi „Szabadságmezőn” esküvel szentelt meg!

Földközjuttatott magyar gazda beszéde a román és magyar nép közös harcáról

BALÁZSFALVA. — Rövid jelentés alap-
ján beszámoltunk arról a nagy ünnepségről,
amelyet a balázsfalvi „Szabadságmezőn”
tartottak a kormány több tagjának részvé-
telével. Negyvenezer földműves, munkás és
értelemiség vonult fel, hogy a nép kormá-
nyának részvételejével megünnepelje a román
nemzeti szabadságnak ezt a napját.

Ott, ahol Simion Barnutiu földművesei
szabadságuk melletti tüntettek 98 évvel
előtt, ma repülőgépek és hangárok álla-
nak. Az ünnepi szónokok beszédeik közben
elérték az eszt. Fejlesztették az ünnepi
közönséget, hogy vonuljon be a hangárokba
az eszt elől és ott hallgassák meg a szóno-
kokat.

— Nem megyünk — mondták —, az
eszt is az Isten küldte, hogy jó termésünk
legyen!

Az ünnepségen a 14.482 földközjuttatott
megyei földműves nevében Pridean Petre
román, Szabó János pedig magyar nyelven
köszöntötte a kormányt.

— Ma, Erdély földjén egyesülve — mon-
dotta Szabó János —, együtt kell dolgoz-
nunk, ellenségeskedés és gyűlölet nélkül. És
ha még vannak közöttünk olyanok, akik a
régi gyűlöletet még szítani akarják, tudják
meg, hogy szembetalálják magukat veünk,
akik együtt harcolunk a fasizmus ellen és
akiket egyszersmindenkorra egységbe kap-
csol az 1945-ös agrárreformtörvény.

Feszült figyelem közben emelkedett szó-
lásra Gheorghe Gheorghiu-Dej közlekedés-
ügyi miniszter, a Román Kommunista Párt
főtitkára.

— A nemzeti hagyományaira büszke ro-
mán demokrácia — mondták — ezekben a
napokban meghajítja zászlóját azok előtt a
földművesek előtt, akik 1848-ban kifejezésre
juttatták szabadságakarukat, nemzeti és
emberi méltóságtudatukat.

Majd azokról beszélt, akik az 1848-as for-

radalmi földművesek utódaiként szerepének
szerepelt, de a népnek ezek az ellenségei
Simion Barnutiu-tól a nemzeti jelszavakat
egy vették át, hogy megfosztották azokat
haladó és demokratikus tartalmuktól. Ezek
el szerepének felejtett, hogy a nemzeti, érzés a
szabadságakarattal együtt született, s a reak-
ció szolgálatába állították a hazafias érzést.

— Minden mesterkedésük ellenére — foly-
tatta — itt a szabadságmezőn 98 év után
megállíthatjuk, hogy a harc nem volt
hiábavaló! Az országnak ma népkormányá-
van, amely történelmünk legnagyobb demó-
kratikus vívmányát, vajósította meg: az
agrárreformot, a munkásszervezetek tá-
mogását és a legszegényebb népi tömegek
politikai szabadságát.

— A román demokrácia mindezt azért
valósította meg — folytatta Gheorghe
Gheorghiu-Dej —, mert földművesek, mun-
kások és értelmiségiek együtt haladtak a
szabadságért folytatott harcban. Lehetővé
tette ezeknek a nagy vívmányoknak a meg-
valósítását az is, hogy a román nép együtt
dolgozik testvéreivel, az együttlakkó népek-
kel. A munkások, földművesek és értelem-
ségiek egyesülése az együttlakkó népek
egyesülése volt és marad a haladás, a sza-
badság és a társadalmi igazság alapfejtétele.

Megemlékezett arról a segítségről, ame-
lyet a román demokrácia a Szovjetuniótól
és Sztálin vezértábornagyától kapott, majd
Horia, Cioșca és Crisan, valamint Dózsa
György történelmi szerepére pillantott visz-
sza. A választásokról szólva kijelentette:
bizik abban, hogy Románia népe az 1848-as
szabadságharc jegyében fogják folytatni
harcukat.

Groza Péter állott ezután a mikrofon elé.
Az ország miniszterelnökét az egybegyűlt
negyvenezerfőnyi halgatóság leirhatatlan
lelkességgel és perceltig tartó éljenzéssel
fogadta.

szintén megfelelő rendi kiváltságokat ké-
vetelnek maguknak, már a nemzeti közö-
ség egyetemes, népi alapján állnak. S ha
a középkori értelmű Erdély „három nem-
zete” mellé akartak is felsorakozni, ahól
magyarok, székelyek és szászok valójában
csak a magyar nemességet, a székely ura-
kat, meg a szász városi polgárokat értet-
ték, udvari beadványaikban már a nemzeti
egyenlőség fogalmával érvelnek.

Az erdélyi románság majdnem egészé-
ben jobbágyorban élén, a hűbériségek
csak szenvedő alanya volt, anélkül, hogy
a rendi világ mindjobban megmerevedő
szelleme átítatta volna. Az ujonnan kelet-
kezett román értelmiség: papok, udvari
tisztviselők, határőrtisztek leszármaz-
sukban nem állottak messze a néptől, az
újító eszmékkel szemben fogékonyak vol-
tak s tetteiket nemzeti tömegek nyomora
fűtötte.

Viszont a magyar nemesi rendek kaszt-
szerűsége elősegítette az elzárkózást az
újító eszmékkel szemben s előítélettel ol-
tott beléjük a románság nemzeti megmoz-
dulása iránt. A fejlett jobbágyot lát-
ták benne. A többszázados magyar függet-
lenségi hagyományok Erdélyben a Rákó-
czi-féle szabadságharcban áthatottak — a
rendi kereteken kívül — a széles néptö-
megekre, így a románság soraira is, de
azután a hűbéri kötöttséghez való göröcs
ragaszkodás ezeket a legjobb nemzeti ha-
gyományokat korszerű kifejtődésükben
megbénította.

A Habsburgok eszabító és a maradi ren-
dek tasztító ereje egyszerre járult hozzá a
szakadékhoz, amely hosszú időre végzetle-
sen elválasztotta egymástól a demokra-
ta eszmék magyar és román harcossait.

— Ezernyolcszáznegyvennyolc óta — kezdte
beszédét a miniszterelnök — nagy utat
tejték meg Erdély népe. Nem vesztegethik
jűk most időnként azzal, hogy rámutassunk
arra, hogy mit tettünk jól és mit ross-
De hangsúlyozzuk, hogy 1848 óta, a
különösen a gyűlöletéből 1918 decem-
ber 1-je óta gyakran hibáztunk azok ellen
parancsok ellen, amelyeket a román
ezen a mezőn esküvel szentelt meg.

Ezek után Groza Péter felolvasta
1848-as eskü szövegét.

— Az eskü szavai olyan benyomást keltenek,
mintha Groza Péter nem olvasná, hanem
mondotta volna.

— Itt van hát az ideje — folytatta, emelt
hangon — és gyűlésünknek célja is ez
hogy a Szabadságmezőről kiáltunk oda a
történelmi pártoknak, amelyek folytatni
akarják a hibáikat — Elég volt, álljatok
meg az úton, amely a népek egymásra uszi-
tásának útja és értesíték meg, hogy mi új
korszak felé haladunk és hogy egész
Európa, az egész világ új utat hajald!

— Az idők szavát nem Maru állítólagos
„parasztpártja”, hanem azok a földműve-
értették meg, kik — élükön Miron Betea
Mogava, Zaronival és másokkal — meg-
pították az Ekések Frontját és harcok a
Horia, Cioșca, Crisan, Avram Iancu és
többi 1848-as szabadságharcos szellemét!

Figyelem!
INTIM régiségüzlet!
Szentegyház-utca 6 szám
vesz, elad és bizományba elfo-
gad antik, arany, ezüst és
mindenféle értéktárgyat.
perzsaszőnyeget.

A két Antonescut és tizenegy társát halálra ítélte a Népbíróóság

BUKAREST. — A bularesti Népbíróóság pénteken este 7 órakor hirdetőt léletet a román háborús főbűnösök ügyében
ez ítélet szerint Ion Antonescu, a négyéves románul fasizista uralom kényura, akinek nevéhez egymillió ember halála fűződik,
további kormányának miniszterelnökhelyettese, Mihail Antonescu, valamint Pantaz hadügyminiszter, Peki Vasiliu belügyi minis-
ter, Alexianu főbíró, Transzilánia volt kormányzója, Eadi Lecca, a románul zsidóság gyilkos főszervezője, Eugen Cristescu,
a szígyanra volt főnöke — halálbüntetést kapott.

Távollétükben ugyancsak halálra ítélték: Horia Sima, Sturza, Protopopescu, Georgescu, Papanacu és Jucinschi vasgárdai
vezetők, akiknek szintén jelentős szerepük volt a négyéves terroruralom alatt.

Titus Dragost, a románizálás miniszterét 15 évre, Dobro Gheorghe hadfelszerelési és nemzetgazdasági miniszterét 6 évfolytig-
hant kényszermunkára, Marinescu Ion igazságügyminiszterét 20 évi nehézlábortörre, Bradescu Traian közlekedésügyi miniszterét, a
Vasgárda ideológusú 20 évi kényszermunkára, Mareș Nicolae földművelésügyi miniszterét 20 évi börtönre, Popescu Dumitru had-
ügyminiszterét 15 évre, Petrovicescu Constantin, aki ugyancsak belügyminiszter volt, életfogytiglani kényszermunkára, Busija Ion
közlekedésügyi miniszterét 10 évi börtönre, Tomescu Petru egészségügyminiszterét pedig 15 évre ítélték a Népbíróóság.

A további távollétek közül Dumitru Vasiliu és Danilescu életfogytiglani kényszermunkára ítélték.
A román rádió hírmagyarozója az ítéletet igazságosnak mondotta, majd kijelentte, hogy az ítéletet maga a román nép mon-
dotta ki rabtartól felett.

Butor,
szőnyeg, irógép
és egyéb értéktárgyak vétele
és eladása.
„UNICOM”
Kossuth Lajos-utca 20. Telef. 508.

Indul az új Hasznos Könyvtár

Akkor az úgynevezett „böcsi döntés” előtti időkben sorsuk és tejkülsmeretük parancsa vajamilyen formában endéji magyar népünk szellemi művelésének szolgálatára kötelezett, jól emléksünk Kacsó Sándornak akkori előrelátó és áldozatos vállalkozására, a jórészt az ő kezdeményezéséből Brassóban „AGISZ” néven alakult népi szövetkezet kiadásában „Hasznos Könyvtár” címen indított könyvsorozatra. Az egyszerű, jó magyar nyelven, szakemberek által készített, nevelésesen olcsó könyvecskék a faust nép és a városzéli kisember anyagi és szellemi színvonalának emelését szolgálják a szerkesztőség által kiadott három vonalon: a gyakorlati élet vonalán: időszerű mezőgazdasági szakirásokkal, szellemi vonalon: a magyar művelődés köréből való ismeretésekké és tanulmányokkal, s társadalmi vonalon: nép-egészséget szolgáló tanításokkal.

Kacsó Sándor szellemi munkájától először, szegény ember volt akkor is, sőt népe; megalkuvás nélkül szolgáló fanatikus demokrata harcos. Ez a Kacsó Sándor az endéji magyarság akkori „hivatalos” vezetészerveinek támogatását az ő, minden magánérdek nélkül, a nép javát szolgáló, vállalkozásához — természetesen — nem kaphatta meg. Tehát: két esztendői makacs küzdelem után a „Hasznos Könyvtár” havonként megjelenő népkönyvsorozatának meg kellett szünie.

S íme: előttem az asztalon a Józsa Béla-Athenaeum legfrissebb kiadványának, egy kicsit, kétféle könyvecské derűsen népies borítójának fejen a régi jelzés: „Hasznos Könyvtár” és külön keretben a kötet száma: „1”. Bizonyítékul annak, hogy Kacsó Sándor egykori vállalkozása nem volt hiábavaló kísérlet, de olyan ünnepelés, melynek uralkodása és eredményes munkálása ma még nagyobb szükségesség, mint volt a múltban.

Ezt a szükségességet ismerte fel a kiadó, amikor az egykor megfogyott népi vállalkozást új életre támasztotta s a szerkesztőség gyakorlati gondolkodását, bizonyítja, hogy az új könyvsorozat első kötetcskéjével (Baromfi-tenyésztés a kisgazdaságban) a legidőszerűbben szolgálja egyrészt a mindajánunk legégetően érdekelt közéleti megoldását, másrészt éppen legszegényebb földműves-életünket és városzéli kisembereinket tájékoztatja meg arra, hogy a legszegényebb anyagi eszközökkel, könnyű és kevés munkával, csupán a keletti tudással s a szükséges gondossággal, az eddiginél sokszorosa nagyobb mennyel és bizonyosabb haszonnal munkálják a maguk anyagi érdekeit. Meri rá a szükséges mindenkinek, akinek bár II. parányi udvarocskája van, hogy az okos és szakszerű baromfi-tenyésztés, számottevő befektetés nélkül, a legrovidebb időn belül, a legtöbb becsületes termelőmunkánál nagyobb hasznot biztosít: egyetlen jó tojó tyúknak évi tojástermése (120—150 darab) a mai áron 60—70.000 lej jövedelmet jelent, ami a tyúk árának többszöröse.

A kis könyvecské ehhez az eredményes munkához szükséges gyakorlati szakismereket adja a kistenyésztőnek és a szerző: Nagy Miklós gazdamesternak, a maga feladatát úgy oldotta meg, mint a jó tanító: minden nagyképtiség nélkül, egyszerűen, érthetően és világosan azt mondja el, ami szükséges és a mai viszonyok között is a szegény kisember számára lehetséges és megvalósítható. A szerző feladatának jó megvalósításában segítette a kiadó, amikor nem hátrált a könyvecské gyakorlati használatosságát teljessé tenni a jó papíron kiadott sikerült képekkel.

Ég csak egyet kell elmondanom a könyvről, illetve a „Hasznos Könyvtár” új kiadvány kapcsolatában: a könyvsorozat abban az esetben szolgálhatja népünk anyagi és szellemi építését, ha maradéktalanul eljuthat oda, ahol komoly eredményeket termelhet: a faust földműves és a városzéli kisember kezébe. Ebben minden jóakaratu embernek, szervezetnek, intézménynek, első sorban a tanítói és tanári karnak, diákszervezetnek, gazdasági és kulturális szervezetnek segítenie kell a kiadót, aki a kötetek árát a lehető legkisebbre szabta meg: 3t tojás árában. KOS KAROLY

CURIER MÁSOLO-FORDÍTÓIRODA pontos, precíz, gyors és olcsó. Vállalja kéziratok, könyvek stb. másolását. Kolozsvár, Bész György-utca 21

Olcsó oltott és oltatlan mész, gipsz, cement, nád kapható. Szécs, Rudoi-ut 54.

Mi az irodalom?

Irta: BENEDEK MARCELL

Ősi vágya az embernek, hogy megismerje önmagát, helyzetét embertársai közt s a természetben, a világban. Homályosan, határozatlanul, de élt ez a vágy már a legrégebb, legegyszerűbb emberben is, mert ösztönyszerűen félt attól a sok ismeretlen valamitől, ami benne magában lakott s ami körülötte. Minél fejlettebb az értelme, minél tudatosabb a gondolkodása, annál inkább éri ennek a nagy ismerkedésnek szükségét.

Az ismerkedés megkezdődött már, még mielőtt az emberi nyelv kialakult. Hiszen a csecsszózó gyermek is kezd bizonyos tapasztalatokat szerezni, mielőtt megszólal. De a tapasztalat ismeretből gondolatot csak a nyelv formál. A gondolatot már tudatosan elraktározhatjuk agyunkban; közölhetjük másokkal; értesülhetünk mások gondolatáról. A nyelv segítségével társadalmi lényvé váltunk. Akivel meg tudjuk érteni magunkat, attól már kevésbé félünk. A pusztá szó is sokat nyithat a lét félelmes voltán.

A ma élő primitív („vad”) emberek tanulmányozása alapján tudjuk, hogy a nyelv jóformán már megszületése pillanatában egyéb célt is szolgált, mint a gyakorlatilag szükséges dolgok pusztá közlését. Egy kis túlzással azt is mondhatnók: az ősember előbb énekelt, mint beszélt. A hang, a szó varázsával — sőt, barlangi rajzok, festmények, szobrok tanúsága szerint egyéb „művészi” eszközökkel is — igyekezett a belső és külső világot hatalmába keríteni. Megtalálta erre azt a módot, amelyről különben azóta sem fedeztünk fel. Uralkodni csak azon tudunk, amit formába öntöttünk, amit kifejeztünk.

Ennek a varázslattal elért uralkodásnak célját szolgálták az asszonyi testet ábrázoló szobrocskák, az állatképek. A belső világ homályát oszlatták el azok a dalok, amelyek a primitív népek költészetének tanúsága szerint a szavak vagy felkiáltások: egyetlen kis csoportját, egyetlen egyszerű érzés kifejezését ismételték a végtelenségig. Megszámlálhatatlan évezreddel az írás felfedezése előtt — megszületett a költészet.

Az élet fejlődött, bonyolultabbá vált. Minél többet tudott és értett meg belőle az ember, annál jobban szaporodott az új, érthetetlen és kifejezhetetlen dolgok száma. Közben kialakult valami, amit már társadalmunk nevezhetünk. Testi és szellemi különbségek munkafelosztást tettek lehetővé. Voltak emberek, akiknek elméje gyorsabban talált valamiféle magyarázatot a környező világ jelenségeire, s akik ki tudták mondani a hatalmat jelentő varázsszót. Ma költőnek mondánók őket. Akkor mint papok, sámánok, va-

rászlók uralkodtak törzsük tagjaiban.

A történelmi időkben, amikor a társadalom hatalmi- és munkafelosztása már határozottan áll szemünk előtt, s a törzsfőnökök, vezérek, fejedelmek vagy királyok a papsággal együtt tartják kezükben a hatalmat, megjelennek szolgálatukban a hivatásos dalosok is, akik az isteneket, uralkodókat, hősoket dicsőítik, harca alkiesítének, nagy tettek emlékeit örökítik meg. Költők ezek, mert tudják a kifejezés, formabontás módját; tehetségük megkülönbözteti őket a többi embertől, mert ezt a „mesterséget” nem tanulhatja meg akárci; de egyben: szolgák is. Tárgyukat, mondanivalójukat a hatalmosok kedve és érdeke szerint kell megválasztaniok. A nép sem gondol arra, hogy ő mást akar hallani, mint azok.

Soká, igen soká tart a költőnek ez a szolgálata — változott formák közt talán sokkal tovább, mint gondolnók. Mindenestre nagy változást jelent, amikor egy költőnk először mondja ki ezt a szót: „én”.

Ez a szó azt jelenti, hogy a fejlődés magasabb fokán ismét költői tárgygyá válik az embernek a maga benső lényével való ismerkedése, amit a primitív ősdalok elkezdtek, de az uralkodók szolgálatában álló költők nem folytathattak. A költő tudja, hogy az „én” csak akkor érdekes, csak akkor számíthat meghallgatásra, ha érzelmeiben, fájdalmában, örömeiben, szerelmes vágyakozásában nem egyedül önmagát, hanem a többi embert is kifejezi; ha kimondja azt, amit más is érzett, csak formába önteni nem tudott.

A dalok, a hősi énekek után egyszerű, mindennapi nyelven elmondott történetek következnek. A történetek talán csodálatosak, mesészerűek, de azok, akikről szólnak: emberek, akikben magunkra ismerünk. Sőt: miközben magunkra ismerünk, ismerkedünk is magunkkal. Csak most ébredünk tudatára annak, hogy ez vagy az a tulajdonság, amelyet a történet hőseiben meglátunk, bennünk is megvan, gyöngébben vagy erősebben.

Ismerkedni kezdünk a világgal is. Talán új szemmel nézzük azt, amit mindig magunk körül láttunk; új tájakat, embereket, társadalmi viszonyokat ismerünk meg; képzeletünk gazdagodik; gyönyörködünk a mesében, amely mintha velünk történnék, de közben összehasonlításokat tesszünk, öntudatosan vagy öntudatlanul ítélezzük emberi jellemek és társadalmi viszonyok fölött...

Megszületett az irodalom és megszületett hozzá az olvasó.

Napjainkig az irodalom — többé-kevésbé szatizán, de mindig szoros kapcsol-

latban a társadalom fejlődésével, érdekeivel és szükségleteivel — beúthatalan, rengeteggé fejlődött. Határtalanul megnőtt az olvasóknak tábora is. Ezek az olvasók ebben különböznek a régi hallgatóságától, hogy nem tömegben, hanem egyenként, szobájukban ülve szívják magukba az író mondanivalóját; maguk választják meg, izlésük és műveltségük szerint, amit olvasni akarnak. Igények megnöttek, de maguk is érzik, hogy tanulniuk kell, ha ezeket az igényeket méltóképpen akarják kielégíteni.

Még jobban is meg fognak nőni az ember igényei. Előbb-utóbb tudatára ébred annak, hogy joga van a legjobhoz, a legszebbhez, amit az irodalom adni tud. Az irodalom, amely valamikor uralkodók szolgája, aztán kiváltságosok cseléje volt, csak akkor érezheti magát szabadnak, ha mindenkit szolgál. Mindenkinél el kell tehát járnia minden szépséghez és okulásához, amit lelkebe tud fogadni. Ennek az útja senki elől sincs már elzárva. Csak tanulnia kell — de szabad és lehet tanulnia. Fejlesztési izlést, növelési igényeit, tájékozódhatik az irodalom segítségével mindenki, aki nem szűnül a furdaltságot, hogy az irodalmi műveltség elemeivel megismerkedjék.

APRÓHIRDETÉSEK

- KIS családi ház eladó. Brétfü 34. 10000
KÖZPONTBAN jóforgamu üzletelhelység eladó. Érdeklődni dr. Temesi ügyvédnél, Baszarbai (Kemény Gábor-utca) 3, délután 3-6 óra között. Ügynökök kizárva. 11000
ASZTALOS műhelynek megfelelő nagy szobát écserejének egy szoba, speizsz Tordai-ut 32. 11000
EGY megbízható fiatalember szállást kaphat. Cim Pap-utca 44. 11000
SÜRGÖSEN eladó 2 szoba, konyha gyümölcskerttel 14,000.000, Andrei Muresanu utcában 1 szoba, konyha, 1700 m2 gyümölcskert 39,000.000, 2 szoba, konyha, 2x1 szoba, speiz, mehelkelyiségek, kert 68,000.000, fútvonalon 2x2 szoba, konyha, speiz, 1x1 szoba, konyha, 1200 m2 telek kert 90,000.000, azonkívül kisebb-nagyobb családi házak, házhelyek, Kolozsvár hatáiban 20 hold szántóföld, GÖRÖG ingatlanforgalmiroda, Mária királyné-utca I, városi zával szemben. 11000
ELADÓ! Horea-uton kétemeletes ház üzemelhelységgel. Beköltözhető. 200,000.000 Műhelynek és lakásnak alkalmas ház, beköltözhető, 45,000.000. Kötöny fekvésű bányarost vilajetek a sétáért mellett 18,000.000 „Prokura”, Kádár Tibor általános kereskedelmi ügynökség, Kötöny-utca 4, Savoy meletti. 11000
ELADÓ a Szamosközi-utcában 2x1 szoba, konyhas tejek kerttel. Érdeklődni Fellegvári-ut 78. 11000
ELADÓ HAZAK! Holdvilág-utcában 2x1 szobával 10,000.000. Monostori-uton beköltözhető 2 szoba, konyha, üzletelhelységgel 32,000.000. Sporttelep mellett 2 szoba, konyha, kert 40,000.000, Kőkeri-utcában 2 szoba, komfort, kert 70,000.000. Sibexius-utcában szoba, komfort pirosban, nagy kerttel 50,000.000. „Express” troda, Unió- és Kötöny-utca sarok. 11000
ELCSERELNEM I. kerületi 1 szoba, konyha, előszoba és élektamrából álló lakásom, végőhid környékével, esetleg külön telket. Cim a kiadóban. 11000
KÜLÖNFÉLEK
MENYASSZONYI ruhák, fátlyak, koszos ruhák, fehér szőrmekepek kikölcsonzásra. Dáhlja művirágsszalón, Horea-ut 35. 11000
HATEVÉS kiscsányomat örökbe adni jobb uricsaládohoz. Cim Mária királyné-utca 6-8, I. emelet, 12-es ajtó. 10000
KÖZÉPKORU jobb nő ismeretséget keres sem házasság céljából. Választ pontos címre és helyzete rövid leírásával „Szerény” igére. 10000
MAGANOS 30 éves, szenvedélymentes fiatalember jómódu hölgy (leány, asszony) ismeretséget keres házasság céljából. Csak mely választ kötesönös diszkrécióval „Csusfa Postaja 140 Cluj” címre kérek. Jelölés: „Force major”. 10000
MEGISMERKEDNÉK 40 éves férfival házasság céljából. „Házasság” jelgére. 10000
SZAMOSKÖZI-UTCA végén felejtett egy teherautó magasított. A becsülotes megtaláló jutalomban részesül Apor-utca ajajt, Nagynál. 10000
SZERETNEK megismerkedni többekkel getlen asszonnyal házasság céljából, kit nem ingatlana van, Címeket „Sürgős” jelgére. 10000
ELVESZETT a Három püspök-terce utca Áttia-uton pénzárca özv. Kovács Jakab névre szóló fontos iratokkal. Megtaláló jutalom el a Minerva-nyomdába. 10000
GROSIER név névre szóló iratok elvelek. Megtalálójá adja de Hirsch Ignác Egyetem-utca 3, 50 ezer lej jutalom elben. 10000
ISMERETLEN tettekes Szent István 50. szám alatti bombázott ingatlanomról ritia hó 30-án jótalanul menyezettváros szállítottak el. Mindazok, akik tanusrik a tetteket és tudják a menyezettváros helyét, Deák Ferenc-utca 34 alatt, Gálmágyi sák. Nyomravezetőnek egyszerűen közzételem. 10000

SPORTÉLET

Az Universitatea ma délután a Sanitas-Haggibber megerősített csapata ellen játszik

KOLOZSVAR. — A mai labdarugóműsorban változás állott be. A nagyzsebeni vasutas csapat lemondotta az U elleni mérkőzését és így az Universitatea vasárnap délután fél 6 órakor a Sanitas-Haggibber csapatával játszik a városi sporttelepen. Mind az Universitatea, mind a Sanitas-Haggibber több játékosal erősíti meg csapatát. Az egyetemiek a kolozsvári CFR játékosaiival, míg a Sanitas-Haggibber jobb Vasas-játékosai erősíti meg csapatát. A mérkőzést Józsa

László vezeti. Előzőleg délután fél 4 órakor ugyancsak a városi sporttelepen a 3-as léghatárító ütveg a szászfenesi tüzerek csapata ellen játszik barátságos mérkőzést. A városi kispályán keftős mérkőzés lesz. Vasárnap délelőtt 9 órakor az Orion—Fermetta barátságos mérkőzést játszik je Roos Géza vezetésével, majd 11 órakor a KKASE —Egeresi SC Victoria Kupa mérkőzést kerüli sor Lébi Miksa vezetésével.

A szamosujvári Spárta nagy sikerrel szerepelt a tavaszi idényben

SZAMOSUJVAR. — A Spárta labdarugócsapata Muradin, Tasnádi, Székely, Tekár, Mezei, Nagy, Moldován II., Csuresan, Moldován III., Moldován I., Réthi összehajlításban nagyban készül a vasárnapi dési Hegyvádasok elleni utolsó Victoria Kupa mérkőzésre. A Spárta a tavaszi idényben nagy sikereket ért el. Az Oriont 6:4-re, a tordai Cementut

5:0-ra, a Schull csapatát 4:2-re, a Sanitas-Haggibbert 4:1-re, a kolozsvári CFR-t 3:1-re, a Locomotivai ugyancsak 3:1-re győzte je, míg a Victoriával 2:2-re és a nagybányai Minaur csapatával 3:3 arányban eldöntetlenül végzett. A Spárta csapata Deák edzővel az éjén lekésen készült az előkövetkezendő Vasas, Dermata és Dermagant elleni mérkőzéseire.

SPORTHIRADÓ

A Dermata ökölvívócsapata Szatmáron. A Dermata kitűnő erőkből álló ökölvívócsapata szombaton reggel Szatmárra utazott. Kics ügyvezető-elnök, Kádár edző és Landauer gyors kíséretében, hogy a Szatmári Sport Egyesület ökölvívócsapatával megmérkőzzék. A börtgyáriak a következő összehajlításban állnak ki: Ripka, Bljcs, Száva, Kónjászeghy, Kiss, Ambrus és Kovács. A vármegyei tisztviselők labdarugócsapata csütörtökön délután 4:0 (1:0) arányban legyőzte Sikó 3, Covaciú góljával az Allami

Magyar Színház labdarugócsapatát. Az izgalmas mérkőzés Fodor Vasile jót vezette. A Victoria labdarugócsapata Paul órnagy vezetésével Nagybányára utazott, ahol tegnap a Szabadtság, ma pedig a Crisana ellen játszik barátságos mérkőzést. A KKASE labdarugószakosztályjának vezetője felhívja a csapat összes játékosait, hogy vasárnap délelőtt fél 11 órakor az Egeresi SC elleni Victoria Kupa mérkőzésre a városi kispályán feljöttlenül jelenjenek meg.

Közgazdaság

Tájékoztató az új pénzügyi törvényekről

KOLOZSVAR. — Az 1946—1947. évi állami költségvetés ebből az évből is a költségvetési bevételek fokozását szolgáló újabb pénzügyi intézkedéseket léptetett életbe. A pénzügyi intézkedésekről a kolozsvári Kispáros Szaknapás lapunk utján a következők közül az érdekeltek tájékoztathatók:

Új pénzügyi törvények — az előző törvényekkel ellentétben — a progresszív, azaz emelkedő adókulcsokat léptetett életbe egy a házadónál, mint az ipari és kereskedelmi adónál, fizetési adónál, a szövetkezőknek adójánál, a globális adókulcsoknál és a tőkekamat adónál.

Házadó kulcsa 1 millió lej adóig 32 százalék, 2 millió lejig 34 százalék, 3 millió lejig 36 százalék, 4 millió lejig 38 százalék, 5 millió lejig 40 százalék, 7 millió lejig 43 százalék, 10 millió lejig 46 százalék, 15 millió lejig 50 százalék, 20 millió lejig 55 százalék, 20 millió lejen felett 60 százalék.

Az ingatlan, vagy annak egy részét a tulajdonos, vagy a hasznélvező lakja, az ingatlan tulajdonos, vagy a hasznélvező által lakrésze egyenlőrevel csökkentve, ha lakrésze több mint két szobát, ami minden kiskorú gyermek után további 1 szobát számítandó, azonban így sem lehet adókedvezményes lakrészt 5 szobánál több lakrészes mekkéhegyiségek kivételével. Az adókedvezmény egy másik feltétele, hogy a lakrészt lakrészes lakbérértéke ne haladja meg a tulajdonos, vagy a hasznélvező által lakrészes lakbérértékének kétszeresét.

A kereskedelmi és ipari jövedelmek adója

Az iparadóval kapcsolatban az úgynevezett adókulcs fixa, vagyis a rögzített adókulcs a kispárosra megszűnt. Ehelyett az iparos vagy kereskedő a következőképpen emelkedő adókulcsok szerint köteles adózni:

1 millió lejig 40 százalék, 10 millió lejig 42 százalék, 15 millió lejig 44 százalék, 20 millió lejig 46 százalék, 30 millió lejig 48 százalék, 40 millió lejig 50 százalék, 50 millió lejig 52 százalék, 60 millió lejig 54 százalék, 1 millió lejig 50 százalék.

A részvényársaságok és szövetkezetek adókulcsa egységesen 40 százalék, tekintet nélkül arra, hogy ezek még fokozatosan emelkedő adókulcsoktól mentesültek-e.

Az új törvények az adókulcsokról nemcsak az adóval, hanem az adózó által más alakban megfizetendő jövedelmére vonatkozó adat olyan módon kerül előtérbe, mint a bíróság előtt tett nyilatkozat.

Az építővállalkozókkal kapcsolatban újabb intézkedés az, hogyha az adóévben kötött szerződést nem hajlják végre teljesítésében, vagy pedig azon felül végez munkát, a vállalkozó adója csökkenthető, illetve növelhető. Erre vonatkozólag a következő év januárjában kell nyilatkozni.

Fontos intézkedés a vállalkozókkal kapcsolatban az, hogy a pénzügyminisztérium elrendelheti, hogy a fővállalkozó az alkalmazott munkája után járó adót levonja az adóösszesítésre a rendelkezésemre bízható adóból.

1946 május 1-től kezdődően megszűnt az ún. „szociális adó”, vagyis a pótdó, melynek kulcsa szintén progresszív volt, az adót befolyásolták az iparadók.

A kispárosok számára kedvező intézkedés a kispárosok, akik maguk vezetik művelésüket és termékeiket nem eladó helyi piacra, hanem a kereskedelmi utazók, vagy pedig bizonyos raktárak után hozzák forgalomba és árusításnak vásárolt terméket, adókedvezményük pedig nem haladja meg a 30 százalékot, azok 40 százalékos adókulcs helyett 32 százalékos adókulcsot fizetnek adósságukat.

A könyvvezetési kötelezettség továbbra is fennáll

A könyvvezetési kötelezettség tekintetében a következő intézkedéseket tartjuk meg:

Felszólítom azon ténylegesen kis börtöndel levő egyéni, kiskereskedelmi és testalkatú ismerős előző évi adóját és aki május 17-én este 10 óráig a Horea-ut 28 szám alatti munkahelyéből nyersbőr aktatászt elvitte, hogy azt tartalma ellenében szolgáltatassa vissza a fenti munkahelyre, mert ellenkező esetben a bíróság bírósági eljárást kezdeményez a nyersbőr aktatászt illetően. Aklatatást az illetőnek főtisztviselőnek, mert az egyedüli példány Kolozsváron. A bíróság az összes ócskásokat és a nyersbőr aktatászt, hogy amennyiben a nyersbőr aktatászt, kívül két példányt eladással adják át, az adót az első rendőrszemnek kell fizetni szíveskedjenek.

Azok a személyek, kereskedelmi vagy iparvállalkozók, amelyeknek évi adóköteles jövedelme 2 millió lejnél nagyobb, továbbá a közkereseti társaságok kötelesek szabályszerűen a kereskedelmi törvény által előírt könyveket vezetni.

Azok az iparosok és kereskedők, akiknek adóköteles jövedelme legfeljebb 2 millió lej, kötelesek olyan könyvet vezetni, amelybe bevezetik a nyersanyag- és készruvadásokat, továbbá a készpénzben, vagy hitelben történt bevásárlásokat és általában az összes

szes vállalati bevételeket. Az ezekben a könyvekben szereplő adatokat az adókötelesnél figyelembe kell venni és azokat látványosan kell egy a megkezdésnél, mint a lezárásnál a pénzügyigazgatóságon.

A szövetkezetek adómentessége

A szövetkezetek részére a törvény könyvvezetést biztosít, mert az újabb rendelkezések szerint a kispáros-, munkás- és tisztviselőszövetkezetek, valamint ezeknek a szövetkezeteknek a központja, ha törvény-

ben alakultak meg és évi adóköteles jövedelmük 10 millió lejnél nem nagyobb, a megajuklásról kezdve 3 évig adómentesek. Az adómentesség a 3 év betöltését követő április 1-én szűnik meg. Nem részesülnek ilyen adómentességben az olyan szövetkezetek, amelyeknek tagjai között 20-nál több olyan tag van, aki adómentességet élvezett és megszűnt szövetkezet tagja volt.

A pénzügyi törvények további közérdekű rendelkezéseit a következő cikkünkben ismergetjük.

Elmozdították a Kiskapus-Kudzsir Művek szabotáló üzemvezetőségét

Kenyerüktől akarták megfosztani az üzem 2000 munkását

BUKAREST. — A Fémipari Munkások Országos Szakszervezeti Szövetsége, a munkügyi minisztérium és a kiskapusi Kudzsir-művek vezérigazgatóságának közös bizottsága kiszállt Kudzsirba és az ottani üzem vezetését — az üzem munkásságának indítványára — szabotálás bűntette miatt állásából elmozdította.

A Kudzsiri Művek egyike azoknak a nagyüzemeknek, amelyeket állami pénzzel alapítottak és amelyben az államnak 75 százalékos részesedése van, az üzem vezetését mégis a másik, csak a 25 százalékos részesedés birtokosai tartják kezükben. Az elmúlt rendszerek értettek az ilyen szerződések megkötéséhez. Természetesen a 25 százalékos részesvény nagyobbára a Maniu-féle Nemzeti Parasztpárt, vagy a Bratianu-féle Liberális Párt politikusaiknak kezében van. Kudzsir most elcsapott igazgatóját, Sion mérnököt is az a Dobre Gheorghe nevezte ki — még az

Antonescu-uralom alatt —, akit most mint háborús főbűnöst életfogytiglani kényszermunkára ítélték. A vállalat másik két aligazgatója is ismert vasgárdista.

A reakció és az ország ujjaépítését szabotáló ténykedésüket azzal koronázták meg, hogy a munkásság tudtára adták: a vállalat 2300 munkásából mindössze 250-et tartanak meg, a többit elbocsújtják. Az üzem tehát, amely az Antonescu-rendszer alatt 4000 munkással dolgozott, most csak 250 munkást akart foglalkoztatni.

A felháborodott munkások szakszervezetükhöz fordultak és bebizonyították, hogy az igazgatóság számos megrendelést utasított vissza, a fegyverszüneti feltételek teljesítését elszabotálta, a CFR részéről megrendelt munkálatokat pedig nem végezték el. A vállalat igazgatója, Sion mérnök, a gyár egyik technikusának ta-

lálmányát is ellopta és az üzem 10 vas-esztergagépét a saját üzemének akarta „eladni”. Ebben azonban a munkások már megakadályozták.

Jellemző, hogy a kudzsiri gyár üzemi bizottságának megválasztásakor az üzem igazgatója egy Olteanu nevű ismert marxiista segítségével több vasgárdistát akart bejuttatni az üzemi bizottságba. Miután ez — a munkások ébersége következtében — nem sikerült, Sion és Olteanu bandákat szerveztek meg, amelyek behatoltak a kudzsiri Szakszervezet és a Munkásegységfront két pártjának székházába és ott összetörték a bútorokat, letepték a képeket, majd kihajították az utcára.

A kudzsiri gyár szabotáló vezetőségére mért csapás újabb lépés a reakciónak az ország gazdasági életéből való kikepréséhez.

Soviniszta tisztviselők szabotálják Temesváron a munkakönyvek kiállítását

TEMESVÁR. — A munkügyi minisztérium, mint ismeretes, elrendelte, hogy minden alkalmazottat lássanak el munkakönyvvel, amely egyúttal a betegségyógyjárulékaiknak nyilvántartására is vonatkozik. A kétségtelenül szociális célokat szolgáló rendelkezést azonban — mint sok hasonló esetben — egyes szabotáló végrehajtó szervek arra használják fel, hogy a dolgozó tömegeknek — lehetőleg sovíniszta alapon — sorozatosan kellemetlenkedjenek.

A betegségyógyozónál még ma is olyan szellem uralkodik Temesváron, amely minden magyarnyelvű megnyilvánulást „idegennek” minősít és sovíniszta alapon elutasító álláspontot helyezkedik. Így például a magyar nyelven kiállított törvényes iskolabizonyítványokat még akkor sem fogadják el, ha azokat hivatalos, románnyelvű pecséttel is ellátták. Nem is beszélve az olyan esetekről, amikor valamilyen munkás vagy tisztviselő az idegen

városból beszerzendő magasabbfokú iskolabizonyítványát nem tudja kellő időben bemutatni, a felülvizsgáló önkényes módon még a mérnöknek is csak az elemi iskolai végzettségét írja be.

Temesvár dolgozó magyarsága felháborodással szemléli a betegségyógyozónál meghuzódó sovíniszta-reakciós tisztviselők munkáját s méltán várja, hogy az illetékesek a legrövidebb időn belül rendet teremtsenek ennél az intézetnél.

Hogyan jut el a gyermekrablások rémhíre Berlinből Kolozsvárra?

KOLOZSVAR. — Kolozsváron reakciós elemek — mint megtudtuk — pánikot akartak kelteni azzal a rémhírrrel, hogy ismeretlen egyének magyar gyermekeket lopnak el és azokat — kegyetlenül megcsónkítva — megölik.

Keleti Sándor kerületi rendőrfelügyelő helyettes az ajábbi tájékoztató nyilatkozatában leplezte le a pánikkeltő reakciósok működését:

— Az egész rémhír Németországból indult el, ahol még el a hitlerizmus szellemében — mondotta Keleti Sándor.

— Tudomásunk van bizonyos „Werwolf” nevű német titkos társaságról. Ezt a titkos társaságot még a német katonai összeomlás előtt maga Himmler és helyettese, Bohr-

mann szervezte meg.

Célja az, hogy az összeomlás után is — katonai, politikai és propaganda-vonaton — ébren tartsák a hitlerizmus szellemét. Katonai osztályának célja a szövetséges hadsereg tisztjeinek és katonáinak szoros meggyilkoltatása. Propaganda-osztályának pedig legújabb göbhejsi bombája: „a német gyermekek” elleni zsidó bosszu, mely gyilkosságokban csúcsosodik ki.

Németországból — Bécsen és Budapesten át — a göbhejsi fiókák és társai által terjesztett rémhír Erdélybe is érkezett. A rendőrség gyors nyomozással megállapította, hogy a rémhírterjesztőknek három csoportja működik. Az első csoportba tartoznak azok, akik hajították a rémhírt és minden rossz-

indulat nélkül továbbadták. Ebből az a második csoport, mely hivatalos tekintély alapján fokozta a fellobbanó pánikot egészen a mai fázisáig. Voltak iskoláigazgatók, akik minden közelebb eljénre sem voltak hajlandók a rémhirt továbbadni, voltak viszont tanítók és tanárok, akik minden gát nélkül terjesztették tovább azokat. A rendőrség megállapítása szerint a legnagyobb hibát a Marianum igazgatója követte el, amikor — hitelt adva az alapítvány híreszteléseknél — hivatalosan is kihirdette a gyermekek ejtőt. Ezt a hibát más iskolák vezetői is elkövetették.

A harmadik csoport tagjai a rémhír mesésnek különböző változatait továbbították a reakció sugallatára. Ezek jórészt a gyermekek sorából kerültek ki, akik rossz tréfát üztek egymással és hisztériken születtek ki. Így indult utnak a kolozsvári rémhír.

A rendőrség hivatalosan megállapította, hogy a kolozsvári 16 magyarnyelvű iskola 3500 tanulója közül egyetlenegy gyermek sem tünt el.

A rendőrségi nyomozás is igazolta lapunk véleményét, hogy a rémhír a nemzetközi reakció agyában születtek meg. B. A.

Május 20-án új vasuti menetrend lép életbe

BUKAREST. — Május 19-éről 20-ra virradó éjjel új vasuti menetrend lép életbe. Az új menetrendben Rapid, gyorsmotorok, személyvonatok és motoros személyvonatok szerepelnek.

Május 20-tól többek között Bukarest — Temesvár, Bukarest — Arad, Bukarest — Braszó — Nagyszeben — Fogaras felé, Bukarest nyugati pályaudvar — Nagyszeben, Bukarest — Szatmárnémeti, Bukarest — Jasi, Bukarest — Galac és Bukarest — Konstanca között közlekedik Rapid és gyors motor, új menetrend szerint. A bukaresti — aradi Rapid hétéfn, szerdán és pénteken Budapestig közlekedik. Bukarest — Szatmárnémeti és Bukarest — Arad között személyvonat közlekedik az új menetrend szerint.

Szombaton, május 18-án megnyitott a

„NEW-YORK-KERT”

Kolozsvár egyetlen műsoros vacsorázó kerthelyisége.

Elsőrangú műsor. Hideg, meleg ételek.
Allandóan jégbehűtött hűsítő és szeszes italok.
Délután folyamán rómi és szórakoztató játékok.

100 százalékos hab-kávé és tejes kávé.

Fátyol Lajos Konferál és énekel:
elsőrangú tánc-zenekar: Csakó Ádám

SPINRÁD ÉS HOLLÁNDER

ADÁS-VÉTEL

VESZEK és eladok használt ruhát, fehérneműt. Kossuth Lajos-utca 7, Domokos. 454

NAGYOBB árat fizetek mindenkinél! Férfi és női varrógépekért, kerékpárokért, kütőgépekért, alkatrészekért, tükért. Weisz gépkereskedelem Kolozsvár, Horea-ut 56. 488

EZÜSTÖT legmagasabb áron vásárol az Ezüstárugár, Kornis-utca 7. Telefonpalota mellett. 649

SIFON, ágyak, szekrények eladók. Magyar-utca 73. 766

EZÜSTÖT magas áron vásárolunk. Urbansky és Kérdő ékszerüzlet, Szabadság-tér 24. szám. 879

ELADÓ férfi kerékpár, angora kártyológép, csemegepultfelszerelés üvegezéssel. Mócok-utca 33, asztalosnál. 882

GOLYÓSPRES eladó. Horea-ut 64. 868

JÓKARBAN lévő cséplő Fordson-tractoral, teljes felszereléssel eladó. Érdeklődni Popa Farcas-utca 22 alatt. 921

SVÁJCI új 15 köves Anker karóra eladó. Lusztig Majom-utca 22. 944

IKER mély és sport gyermekkosci jó állapotban eladó. Vulcan-utca 49, Tordai-ut sarok. 955

ELADÓ jókarban lévő jégszekrény és egy fürdőkád. Széchenyi-tér 41, hátul az udvarban. Érdeklődni 12-3-ig. 943

HASZNALT ruhákat és mindenféle használt dolgokat vesznek és eladók. Grünfeld, Szabadság-tér 19. 714

BÁRMILYEN mennyiségű ócska ójmot magas áron megvásárolnak Simon és társai, Kossuth Lajos-utca 5, udvarban. 990

FEHER teniszcipő 40-es és teniszrakett eladó. Horea-ut 48. 1000

ELADOK, vesznek, cserélek autókat, motorokat, mindennemű autó- és gépjárműt, gumikat, vegyi anyagokat, festékeket. Garázs, Mócok-utca 64. 1005

PERZSASZÖNYEG, butor, írógép és egyéb értéktárgyak vétele és eladása. „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 20, Telefon 508. 1067

EGY modern konyhabutor sürgősen eladó. Petőfi-utca 38, ajtó 4. 1041

RÁDIÓ eladó. Szédeczy-utca 10. Megtekinthető délután 6-8 között. 1042

ELADÓ egy modern díofurniós kifogástalan teaháló és konyhabutorok. Galamb-utca 41. 1062

IKERABLAK 190x200 cm., üvegezéssel, használt konyhabutor, asztali mérleg eladó. Pap-utca 71. 1040

ELADÓ sürgősen ágyneműk, abroszok, pafefon, pongyolák, lemezek. Savu, Brassai-utca 16. 1024

ANGORANYULAK, fajtiszta angol eredetűek, eladók. Anonymus-utca 19, Görög-templom-utcából. 1078

ELADÓ üzletberendezések, deszkatananyag, két darab 4 méteres pult és egy darab íróasztal. Cim Mária királyné-utca 26-28. 1090

TENISZLABDAK és ütők eladók. Gojdu (Kuun Géza-utca) 19, II. emelet, délután 2-5-ig. 1085

JÓKARBAN lévő üveges ajtó eladó. János Zsigmond-utca 36, Bulgária-telep. 1122

1000 KG-ig mérő asztali mész, egy új ágybetét és egyéb dolgok eladók. Cser-törő-utca 47. 1113

RÁDIÓ 4+2 lámpás Blaupunkt eladó. Vennék nem tüzemképes modern rádiót. Szappan-utca 32, jobbra 1. ajtó. 1110

URISZOBÁT, kompletet, garnitúrával és lehetőleg reklamiával csak kintinó állapotban megvételre keresek. Ajánlatokat Unió-utca 27 alá kérek, délután 5-6 óra között. 1146

HAJÁT magas áron vesznek. Muzaa női fodrász, Deák Ferenc-utca 6. 1149

AUTOMATA nikkel Berkel-mérleg, 1 dekától 20 kg-ig mérő, eladó. Mátyás-utca, Borsos-vendéglő. Ára 2.000.000 lej. 1148

JÓKARBAN lévő férfi kerékpár eladó. Liszt Ferenc-utca 8. 1145

CSERÉLNEK egy 6 lámpás, egészen új Blaupunkt-rádiót egy rövid zongorával vagy pianínóval. Érdeklődni Mócok-utca 74 alatt. 1153

ELADÓ kombinált szoba, modern konyhaberendezés, ágyak, asztalok, szőnyeg, férfi ruhák, férfi bőrkabát, párnák, Petőfi-utca 24, hátul az emeleten. 1155

EGY jókarban lévő villágos mély gyermekkosci és egy ballon közepretermetű eladó. Unió-utca 16, szabóműhelyben. 1158

SÜRGŐSEN keresek egy modern mély gyermekkosci. Rákóczi-ut 15, Weinberger. 1160

EGY női tavaszi kabát eladó. Fekete-utca 38, Szakács Mihálynál. 1163

10 TONNAS oajjemelő tehérgépkocsikhoz eladó. Ajlomás-utca 19. 1123

MODERN díofurniós kétszemélyes reklami és egy lakácsizolt kombinált szobaberendezés sürgősen eladó, 8-tól 2-ig. Szappan-utca 18, Bergerné. 1124

ELADÓ hatszemélyes porcelán ebédkészlet és egy perzsalábbunda. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 125

370x70 cm. bádofürme eladó. Horea-ut 56, Weisz. 1128

BEKÉBELI sötétzárka télikabátanyag és egy sárga paplansejcemanyag eladó. Vulcan (volt Cserej-utca) 19. 1126

ELADÓ egy vadonatúj szilvesztes varrógép, egy kis jégszekrény és egy bőrbőrd. Csaba vezér-utca 15 alatt. 1088

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy hónapra 4000 lej.

Apróhirdetések szavankint 200 lej, legkisebb hirdetés 2000 lej. Allástkeresőknek szavankint 150 lej, legkisebb hirdetés 1500 lej. A kiadóba címzett és jelíges leveleknél 200 lej pótdíj fizetendő. Ki tud róla? szavankint 150 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 400, 450, 500 lej. Szöveghirdetés szavankint 500 lej. Közgazdasági közlemények szavankint 600 lej. Nyíltér szavankint 600 lej.

ELADÓ Aragázezsó, ötszáz literes bádof vízeshordó, bádof fürdőkád, teljeses rádióhoz anódipótló. Mihály király (Unió-utca) 10, házfelügyelőnél. 1 27

ELADÓ hat angoranyul tizenötös ketrecel, két 100x160 cm-es ablak üvegezve és egy 100x220x30 cm. méretű ruha üveges ajtó. Monostori-ut 117. 093

ÜZLETBERENDEZÉS és kisebb jégszekrény eladó. Go'dner, Traian (Árpád-ut) 10. 2-3 óra között. 1023

GYAKORLÓ zongora olcsón eladó, esetleg bérbeadó. Cim a kiadóban. 1025

ELADÓ egy gyönyörűen zománcozott modern, új konyhabutor és egy ujonnan zománcozott használt konyhabutor alkalmi áron. Grätz festőműhely, Fadrusz János-utca 17, Telefon 602. 1130

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbérletet legmagasabb áron vesznek. Dávid Ferenc-utca 12. F

GAZREZSÓ (kétkariás) kifogástalan állapotban eladó. Cim a kiadóban. 1137

ELKÖLTÖZÉS miatt kombinált szobabutor eladó. Zsigmond király-utca 50. 1135

SZÉP modern kombinált szekrény eladó. Kökerti-utca 87. 1138

7 LAMPAS teljeses Orion-rádió eladó. Kossuth Lajos-utca 19, villamossági műhelyben. 1144

BOROSHORDÓKAT keresek bérbe vagy megvételre. Astoria-szálloda. 1143

EGY férfi kerékpár kifogástalan állapotban eladó. Kossuth Lajos-utca 1, Hartrich. 1206

HALOK, zongora, fémhálók, jégszekrények, ágyak, szekrények, asztalok, székek, könyvszekrények, tükrök, sodronyok, sezlonok, matracok, konyhakredencek, íróasztalok stb. olcsón eladók Muresánál, Kossuth Lajos-utca 27. 1202

HASZNALT téglá eladó. Szent István-ut 72, Bakos. 2-3 óráig. 1204

HALÓBERENDEZÉS majdnem új modern díofurniós, elsőrendű ágybetéttel eladó. Érdeklődni Traian-utca 10, kárpitosműhely. 1205

4+1-es kintinó rádió sürgősen eladó. Kovács, Decebal-utca 70. 201

EGY 220/380 Voltos, 2600-2800 fordulatszámú, 5 vagy 6 lóerős motor megvételre kerestetik. Cim Capitol-mozgó. 1199

ELADÓ egy, Maxim-féle kéttonnás Flaschenzug, egy 350 kg-ig mérő mész és egy „Alfa” fém vajköpülő. Bethlen-utca 19, délután 2-6-ig, Miklósnál. 1198

GYERMEK automobilt, 4-5 éves gyermeknek, jó állapotban eladó. Bolyntineanu-utca 18, emelet, délután 2-7-ig. 1197

JÉGSZEKRÉNY eladó. Szentlélek-utca 6, fődszint, Szász Károlynál. 1195

HAZORZÓKUTYA, megbízható, nagyon olcsón eladó. Cim a kiadóban. 281

KELETI szekrény, 12 m², 3.250.000, kombinált szekrény 800.000, barokk szalon-garnitúra 800.000, kétajtós szekrény 300.000, nagy linoleumszőnyeg, csillárak, képek, asztalok, székek állandóan rakfáron. „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 20, Telefon 508. 1189

ELADÓ fehér zománcozott asztali kályha, modern konyha, hájőberendezés, fémháló. Kinniszi-utca 2, Illyésné. 1187

ELADÓ jömeneteli bodega berendezéssel. Cim a kiadóban. 188

AKTATASKA eladó. Mócok-utca 29, ajtó 7. 1186

ELADÓ egy díofurniós kétszemélyes reklami. Majom-utca 10, hátul az emeleten. 1183

ELADÓ 8 méter gyönyörű sötétkék békebeli szorsettanyag. 800.000 lej. Megtekinthető Dózsa György-utca 4, „Aida” kalap-szalomban. 1182

KÉT Neontranszformátor, új, kisméretű, eladó. Dávid hangszerész, Unió-utca 12. 177

JÓKARBAN lévő kézikösi és rollós író-dai szekrény eladó. Cim Horea-ut 6, Fődsy Eva. 1180

ELADÓ konzojtükör, horganybádofkád, csillár, virágárványok, festett ágy, öntözökanna. Rákóczi-ut 20. 1178

ELADÓ egy szép tükör. Megtekinthető a déli órákban. Decebal-utca 10 alatt. 181

KÉTSZEMÉLYES modern, új, tamle eladó. Horea-ut 79. 1179

MODERN, új díofaháló, ebédjásztal és két kárpitozott szék sürgősen eladó. Hadak-utca 32, keftős autóbussmegálló. 1175

ÓCSKA bádofürdőkád eladó. Bráviór (Levente-utca) 2, felső csengő. 1175

ELADÓ egy újratu szításma'om berendezése. Üzembem megtekinthető Kolozsvár, Szentpéteri-utca 7. Csak komoly vevővel tárgyalok. 1174

ELADÓ 50 literes vörös rézfazék, használt és új deszkák, vízvezetékcsatlakozó rézcsappal, kert nyugágy. Fellegvári-ut 78. 1 73

ELADÓ egy modern Orion-rádió gramofonnal egybeépítve és egy szabóasztal. II. ker., Zsolt vezér-utca 19, Györgyfalvi-utól balra. 1169

EGY díofabédő, két darab díofaszekrény és toajtel eladó 4.500.000 lejért. Krizbai-utca 42-44, 8. ajtó. Ugyanott egy tiszta új kamarnőtőny eladó. 1156

ELADÓ jégszekrény és üres ládák. Majális-utca 5. 1145

ALKALMAZÁST KAPHAT

FÉNYKÉPEZÉS segédet, aki a szakma minden ágában járatos, azonnal felvesz. „Electrofoto”, Kossuth Lajos-utca 29. 938

TÁRSAT keresek kolozsvári nagyforgalmu vas műszaki üzlethez. Szükséges tőke 60-80 millió lej. „Prima befektetés” jelígre. 977

FELNAPI kisegítő irodai munkára gyakorlati bíró nót keresek. Ajánlatot „Mélékkereset” jelígre a kiadóba kérek. 1095

KERESEK azonnalra szépirásu, könyvni tudó irodai munkaerőt. Kézzelet írt ajánlatot „Gyakorlót” jelígre a kiadóba kérek. 1095

GYERMEKSZERETŐ jobb nót keresek kisebb háztartás vezetősére. Budai Nagy Antal-utca 159. 1150

KÖZEPKORU megbízható, komoly háztartásnót kisebb háztartáshoz felveszek. Cim: Rózsa drogéria. 1161

JÓLFŐZŐ házvezetőnő mindenest jó fizetéssel azonnal felveszek. Majális-utca 50. Jelentkezés délután. 1129

MUNKASLEANYOK kisegítő munkára felvételnek. Vegyüzem, Petru Maior (Arany János-utca) 5. 1097

FIATAL mindenestjeánt felveszek két személy melé azonnali bejelésre. Bocskai-utca 7, 4-6-ig. 1078

VENDEGLŐ-megnyitáshoz tőkés társat keresek. Helyiség, engedély van. Választ „Szakember” jelígre. 136

ELELMISZERÜZLETHEZ társat keresek. Árpád-ut 52, 1-3-ig. Gr

FÉNYEZŐNÖT és munkásnót alkalmazunk. Cim a kiadóban. 1133

MINDENES felvétetik azonnalra. Forduló-utca 2. 1 72

AZONNALRA felveszünk ügyes kiszolgálónót. Hideg sajáták készítéséhez értő előnyben. Szabadság-büfé, Szabadság-tér 33 szám. 1166

FELSŐRESZKÉSZÍTŐT, ragasztókat felveszünk azonnalra. Ugyanint tanuló felvétetik. Harász Paneth, Kismester-utca 6. 1155

LEHETŐLEG inkább idősebb szakácsnót és mindenest keresek jó fizetéssel, kisebb családdhoz. Abraham, Gh. Cosbuc-utca 3. 1167

ALKALMAZÁST KERES

ROMÁNUL, franciául, számtanból olcsón előkészítke középiskolásokat. Budai Nagy Antal-utca 109. 1049

43 ÉVES románú és magyarul beszélő perfect főzőnő 5 éves kisleányával elhelyezkedne kéttagu családdhoz, vagy magános urhoz, vidékre is. Cim Bodor Istvánné, Horea-ut 34. 1 39

PÁR millió kaucióval rendelkező deportált, érettségizett, 36 éves urinó bizalmi állást keres, esetleg férjhez menne, vagy közreműködéssel bejárna üzletbe, üzemb. Ajánlatokat a kiadóba „Intelligens” jelígre. 1061

BETARSULNEK ötmillióval és hozzájárulással egy jól bevezetett bodegába vagy ehhez hasonló üzletbe. Cimeket „Biztos fedezet” jelígre a kiadóba kérek. 1051

ANGOL-francia órákat adok. M-je Dlakowicz, Heltai-utca (Cipariu) 5. 1091

MAGANOS uriemberhez házvezetőnek mennék. Mócok-utca 58, délután 5-8-ig. 1142

VARRÓNÓ ruhát, kabátot, kosztürnőt a legkényesebb izlésnek megfelelően, jutányosan készit. Fürdő-utca 16, I. balra. 1164

KLADÓHIVATALI teendőkben tízévi gyakorlattal rendelkező, középkorú leány megfelelő alkalmazást keres. „Szerény igényű” jelígre a kiadóhivatalba. 1165

INGATLAN-LAKÁS

ELCSERÉLNEM bukaresi központi kádfelű szoba, konyha összkomfortos lakásomat megfelelő kolozsvári lakással. Cim a kiadóban. 718

KERESEK 2 szoba összkomfortos központi lakást. Magas lelépést fizetek. Cim a kiadóban. 718

HA sürgősen akarja értékesíteni parafát vagy házastékét a legkisebbtől a leggyobbig, azonnal forduljon bizalommal „Terno” ingatlan adás-vétele ügynökséghez. Széchenyi-tér 16, Kádár-utcai kapubejárattól. 879

MEGVASAROLOK parcellát és kisebb házastékét. Vaslje Lupu-utca 52. 876

SÜRGŐSEN keresek megvételre a város bármely részén családi házat, kisebb-nagyobb házastelket, villát, parcellákat, kisebb-nagyobb gyümölcsös, tanyát, erdőszántó- és kaszálóföldet. „Terno” ingatlan adás-vétele ügynökség. Széchenyi-tér 16, Kádár-utcai kapubejárattól. 876

ELADÓ telek, 3 szoba, konyha, 10 darab állat részére istálló, 1088 kvadrát terület gazdálkodás részére. Szászfenes, Fő-ut 230. Autóbussjárattól. 920

A VÖRÖS HADSEREG-vagy Ferdinánd király-utcában keresek 3-4 szobás komfortos lakást 1-2 millió ellenében, esetleg átadnám a Szabadság-téren lévő 2 szobás, hallos, fürdőszobás, konyhas komfortos lakásomat is. Érdeklődni M. Cs. Vörös Hadsereg-utja 13. 924

FORGALMAS helyen kis üzlethelyiséget keresek kevés jelépéssel. Mócok-utja 14, I. emelet, Gavrilovici. 986

ÜZLETHELYISÉGET a Széchenyi-téren berendezéssel átadó, Villanymotoros husardaró ko'basztöltővel és mészárosberendezés eladó. Bövebbet Deák Ferenc-utca 38, vasizlethez. 977

MŰMALOM járasszékhelyen sürgősen eladó. „Express” iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 1082

BUDAPESTI HAZAK eladók vagy elcserélhetők kolozsváriakkal. „Express” iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 1087

BELVÁROSI KERTES HAZAK sürgősen eladók. Mócok-utján 3 szoba komfortos. Fürdő-utcában két lakással. Rendőrség mellett több lakással. Lengyel-szanasatórium mellett modern villa. Ezenkívül több ház és házhely. „Express” iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 1087

KOMOLY és megbízható egyén butorozott szobát keres pénz és élelmiszer ellenében. Esetleg teljes eljattással. Cimeket „Eletmiszterrel fizetek” jelígre a kiadóba kérek. 1076

BIRTOKOT vennék 20-50 holdig, csak elsőrendűt, vasut vagy föld mellett. Cim a kiadóban. 1064

ÉTTEREM nyári kerttel, teljes felszereléssel, a város központjában, kivándorlás miatt eladó. Cim a kiadóban. 1067

LELEPEST fizetek egy vagy kétszemélyes komfortos vagy garzonlakásért, butorral vagy üresen. Cim a kiadóban. 1077

MEGVÉTELERE keresek házat, lehetőleg a IV. kerületben. Ügynököt díjazok. Kárpát-utca 12, felső csengő. 1107

TISZTVISELŐNŐ lehetőleg a központban küldőbejárattal butorozott szobát keres. Cimeket a kiadóba kér. Gr

HAZAK ELADÓK: Budai Nagy Antal-utcában szép nagy ház, 1300 négyzetméterű gyümölcsösrel 80.000.000. Pata-utcában szoba 40.000.000. Thälmann (volt Székelyhadosztály-utca) belvárosi nagy ház 90.000.000. Galamb-utcában 5 szoba átvehető 44.000.000. 1/4 holdas gyümölcsös a Kányó-fői-uton 22.900.000. Szamosfalvám egy gyönyörű házhely, 1000 négyzetméter, 5.000.000. Kerekdombon, vasuti műhelynél a Román ring-utcában 222 négyzetméteres házhely gyümölcsfával 18.000.000, valamint más házak és telek eladók. Keresek ügyfeleim részére házakat és házhelyeket. Barbusu ingatlan-irodája, Bolintineanu (volt Köcsög-utca) 21. 1171

HADAK-UTJAN lévő családi kertés házamat elcserélném kisebb üzleti családi házzal. Ugyanott egy konyhaszekrény, nagyméretű hintaszék, nagy könyvtárny eladó. Értekezni Dózsa György-utca 16, I. emelet. 1151

VESEK kisebb családi házat. Cim a kiadóban. 1407

TELJES eljást keres küjön szobával. Balogh Jánosné, Cantemir-utca 8. 1187

CUKRASZDA bérbeadó iparüzemmel modern automata fagyaltgépvel és teljes felszereléssel. Érdeklődni Hunyad-utca 17, I. emelet. 1181

Boru esetén?

Derü esetén?

Megsugjuk Önnek a választ

Béke étterem

Béke kert

(Kellemes emeleti helyiségek.)

A belváros legszebb kerthelyisége.

Március 6-utca (volt Szentegyház) 34.

Mindkét helyen izletes konyha, ülő-átlak, figyelmes kiszolgálás. Harry hangulatzone szórakoztat. Jól jegyezze meg a címet.